

Archeologische Rapporten Oranjewoud 2010/40
Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek
kruising N342/Griekenlandlaan te Oldenzaal,
gemeente Oldenzaal (Ov.)

projectnr. 196528
revisie 00
april 2010

Auteurs

A. Spoelstra
A. Vissinga

Opdrachtgever

Gemeente Oldenzaal
Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal

datum vrijgave

14 april 2010

beschrijving revisie 00

definitief

goedkeuring

A. Vissinga

vrijgave

I. Vossen

Colofon

Titel: Archeologische Rapporten Oranjewoud 2010/40.
Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek kruising N342/
Griekenlandlaan te Oldenzaal, gemeente Oldenzaal (Ov.)

Auteurs: A. Spoelstra, A. Vissinga

ISSN: 1570-6273

© Oranjewoud B.V.
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ingenieursbureau Oranjewoud bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt, door een derde of voor enig ander werk of doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Disclaimer

Archeologisch vooronderzoek wordt in zijn algemeenheid uitgevoerd door het steekproefsgewijs bemonsteren d.m.v. boringen, proefsleuven en/of veldkartering. Hoewel Ingenieursbureau Oranjewoud bv de grootste zorgvuldigheid betracht bij het uitvoeren van het archeologisch onderzoek, is het juist deze steekproefsgewijze benadering die het onmogelijk maakt garanties ten aanzien van de situatie af te geven op basis van de resultaten van een archeologisch vooronderzoek.

Oranjewoud aanvaardt derhalve op generlei wijze aansprakelijkheid voor schade welke voortvloeit uit beslissingen genomen op basis van de resultaten van archeologisch (voor)onderzoek.

	Inhoud	Blz.
	Administratieve gegevens	4
	Samenvatting	5
1	Inleiding	7
2	Bureauonderzoek	9
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie	9
2.1.1	<i>Begrenzing onderzoeks- en plangebied</i>	9
2.1.2	<i>Landschappelijke situatie</i>	10
2.1.3	<i>Relatie landschap en bewoningsgeschiedenis</i>	14
2.1.4	<i>Historische situatie en mogelijke verstoringen</i>	15
2.1.5	<i>Huidig en toekomstig gebruik</i>	18
2.2	Bekende archeologische waarden	18
2.3	Archeologische verwachting	19
2.3.1	<i>Archeologische verwachtingskaarten</i>	19
2.3.2	<i>Gespecificeerde archeologische verwachting</i>	20
2.4	Advies voor vervolgonderzoek	22
3	Veldonderzoek	23
3.1	Doel- en vraagstelling	23
3.2	Onderzoeksopzet en werkwijze	24
3.3	Resultaten	24
3.3.1	<i>Bodemopbouw</i>	24
3.3.2	<i>Archeologie</i>	25
4	Conclusies en advies	27
4.1	Conclusies	27
4.2	Waardering en selectieadvies	29
	Literatuur en geraadpleegde bronnen	31
	Bijlagen	
1	Archeologische perioden	
2	AMZ-cyclus	
3a	ARCHIS: terreinen met archeologisch status	
3b	ARCHIS: archeologische waarnemingen	
4	Boorprofielen	
	Kaarten	
196528-ARCHIS	IKAW, AMK-terreinen en waarnemingen uit ARCHIS II	
196528-ARO-1-1	Situatiekaart met locatie boringen	

Administratieve gegevens

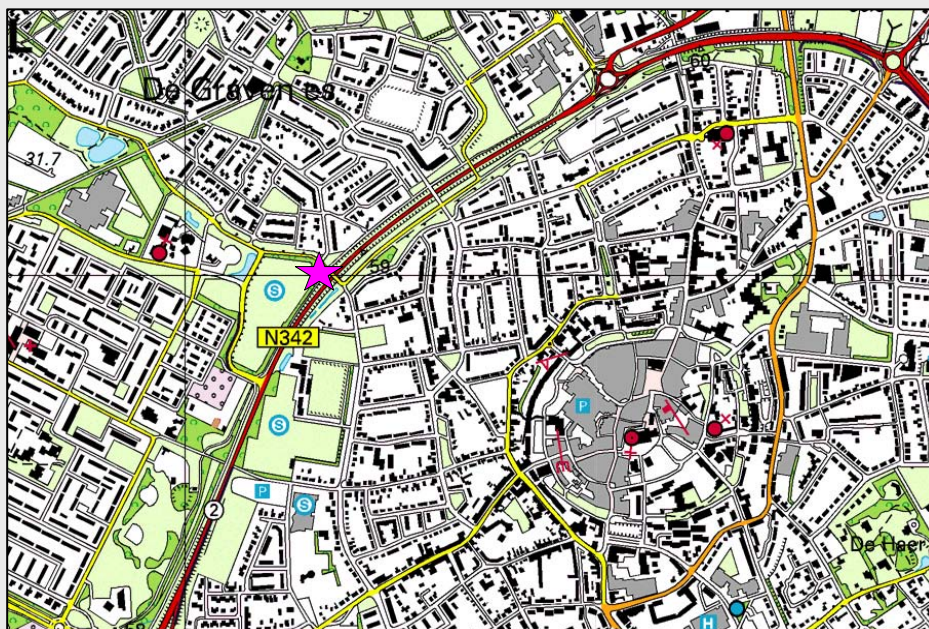
OW Projectnummer 196528
OM-nummer 39917
Provincie Overijssel
Gemeente Oldenzaal
Plaats Oldenzaal
Toponiem kruising N342/Griekenlandlaan

Kaartblad 28H
Coördinaten 259339/482061; 259422/482053
259351/481930; 259278/482033
Kadaster -

Opdrachtgever Gemeente Oldenzaal, dhr. J. Teunissen
Uitvoerder Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.
Datum uitvoering 16 maart 2010
Datum rapportage 14 april
Status rapportage definitief
Projectteam A. Spoelstra (archeoloog)
A. Vissinga (KNA-archeoloog)

Bevoegd gezag Gemeente Oldenzaal
Het Oversticht, dhr. J.A.M Oude Rengerink

Beheer documentatie Oranjewoud Almere
Vondstdepot Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Overijssel te Deventer

Afbeelding 1. Locatie plangebied (ster)

(Topografische Kaart 1:25.000 (hier vergroot weergegeven), © Topografische Dienst Kadaster, Emmen)

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Oldenzaal is door Ingenieursbureau Oranjewoud B.V. in maart 2010 een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO) uitgevoerd op een locatie in Oldenzaal (Overijssel). Het betreft de kruising N342/Griekenlandlaan.

Aanleiding voor het archeologisch onderzoek is de toekomstige herinrichting van het gebied. De bestaande infrastructuur zal worden gewijzigd. In het vigerende bestemmingsplan geldt voor het plangebied de (dubbel)bestemming 'waarde-archeologie'. Ten behoeve van het verkrijgen van vrijstellingen en vergunningen in het kader van de bestemmingsplan wijziging dienen dus ook de archeologische waarden in het plangebied te worden geïnventariseerd.

Het archeologisch onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerd verwachtingsmodel, dat vervolgens in het veld is getoetst door middel van een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen.

Het booronderzoek heeft uitgewezen dat de bodemopbouw in het plangebied bestaat uit een verstoorde (en mogelijk gedeeltelijk opgehoogde) bodem waar onder de verstoorde bodemlagen in alle boringen direct de C-horizont aanwezig is. De overgang tussen de verstoorde bodem en de C-horizont is in enkele gevallen zeer scherp, in twee andere boringen is de top van de C-horizont verstoord. Dit houdt in dat de bodem tot in deze bodemlaag is vergraven. Dergelijke verstoringen reduceren de kans aanzienlijk dat binnen het plangebied nog sprake zou kunnen zijn van intacte archeologische vindplaatsen.

Op basis van de resultaten van het verkennende booronderzoek dat op dinsdag 16 maart 2010 heeft plaatsgevonden, kan voor het plangebied een lage verwachtingswaarde wat betreft archeologie worden uitgesproken. Door de verstoorde bodemopbouw is de kans op het aantreffen van een intacte archeologische vindplaats gering. Daarnaast zijn in het plangebied geen archeologische indicatoren aangetroffen die doen vermoeden dat binnen het plangebied sprake is van een archeologische vindplaats.

Geadviseerd wordt om de archeologische verwachting naar beneden toe bij te stellen en het gebied vrij te geven voor wat betreft het aspect archeologie.

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Oldenzaal is door Ingenieursbureau Oranjewoud B.V. in maart 2010 een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO) uitgevoerd op een locatie in Oldenzaal (Overijssel). Het betreft de kruising N342/Griekenlandlaan.

Aanleiding voor het archeologisch onderzoek is de toekomstige herinrichting van het gebied. De bestaande infrastructuur zal worden gewijzigd. In het vigerende bestemmingsplan geldt voor het plangebied de (dubbel)bestemming 'waarde-archeologie'. Ten behoeve van het verkrijgen van vrijstellingen en vergunningen in het kader van de bestemmingsplan wijziging dienen dus ook de archeologische waarden in het plangebied te worden geïnventariseerd. Archeologisch onderzoek in Nederland wordt veelal uitgevoerd binnen het kader van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ). Het traject van de Archeologische Monumentenzorg (de AMZ-cyclus) omvat een aantal stappen die elkaar kunnen opvolgen, afhankelijk van de voorgaande stappen. Deze cyclus wordt toegelicht in bijlage 2.

Het archeologisch onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerd verwachtingsmodel, dat vervolgens in het veld zal worden getoetst door middel van een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen. Op basis van de resultaten van beide onderzoeken zullen aanbevelingen geformuleerd worden voor de wijze waarop met eventueel aanwezige archeologische waarden dient te worden omgegaan. Dit geschiedt in de vorm van een selectieadvies aan het bevoegd gezag, in dit geval de gemeente Oldenzaal.

Zowel het bureauonderzoek als het veldonderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1. De opzet van het onderzoek is daarnaast opgesteld in overleg met de regio-archeoloog van het Oversticht, drs. J.A.M. Oude Rengerink, die als adviseur van het bevoegd gezag (gemeente Oldenzaal) optreedt. Het onderzoek voldoet derhalve aan de richtlijnen van de gemeente Oldenzaal.

2 Bureauonderzoek

Het doel van het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Waar kunnen we wat verwachten? Voor het opstellen van een dergelijke verwachting wordt gebruik gemaakt van bekende archeologische waarnemingen, historische kaarten, informatie over de landschappelijke situatie en bodemkundige gegevens. Een gespecificeerde verwachting gaat in op de mogelijke aanwezigheid, het karakter, de omvang, de datering en de (eventuele) verstoring van archeologische waarden binnen het plangebied.

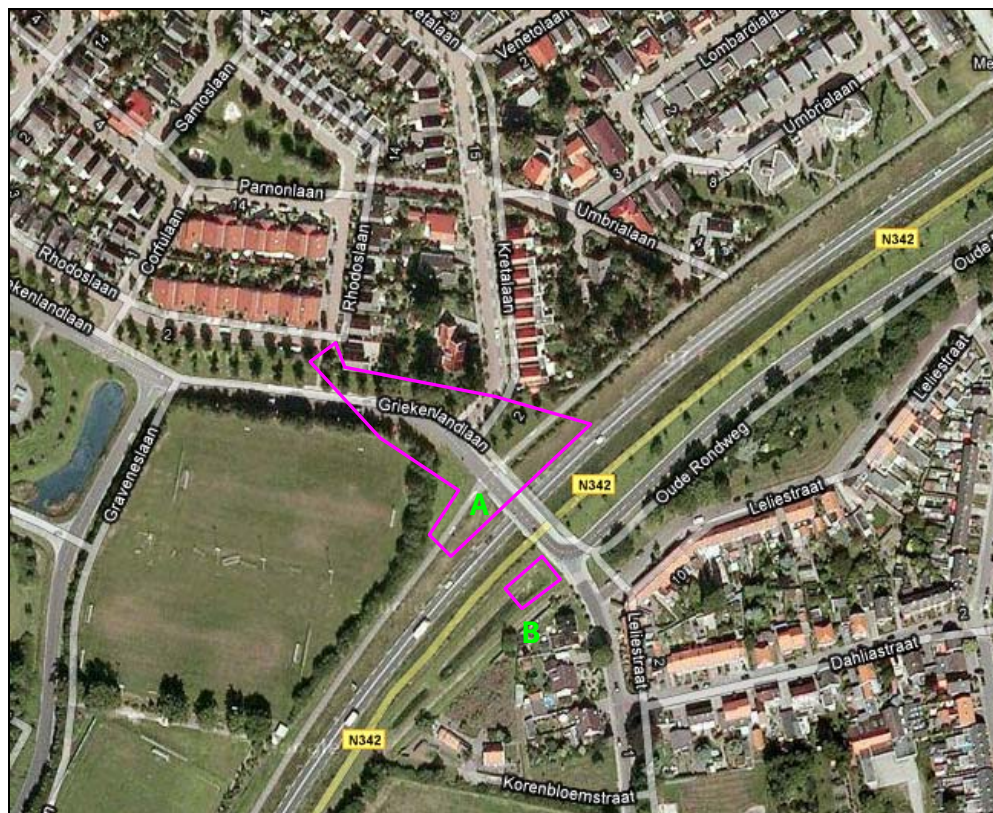
2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

2.1.1 *Begrenzing onderzoeks- en plangebied*

Het is van belang een onderscheid te maken tussen het onderzoeksgebied en het plangebied. Met het plangebied wordt het gebied bedoeld waarbinnen de aanpassingen van de infrastructuur plaats zullen vinden. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden worden verstoord door de voorgenomen bouwwerkzaamheden.

Het onderzoeksgebied omvat het gebied waarover informatie is verzameld om een goed beeld te krijgen van de eventueel aanwezige archeologische waarden. Het onderzoeksgebied is veelal groter dan het plangebied en verschilt al naar gelang het te onderzoeken aspect.

Het plangebied komt overeen met de zones die in het bestemmingsplan de dubbelbestemming 'waarde-archeologie' hebben. Het betreft twee deelgebieden. Het noordelijke deelgebied (deelgebied A, 4500 m²) omvat de kruising N342/Griekenlandlaan en ligt tussen de Rhodoslaan en de daadwerkelijke kruising in (zie afbeelding 2). Het zuidelijke deelgebied (deelgebied B, 300 m²) ligt ten zuiden van de N342, op de kruising Oude Rondweg/Leliestraat (zie afbeelding 2).

Afbeelding 2. Deelgebied A en B (roze lijn) op een recente luchtfoto. (Bron: www.maps.google.nl)

2.1.2 Landschappelijke situatie

Het onderhavige plangebied ligt in het Overijssels/Gelders zandgebied; archeoregio 3.¹ Dit landschap wordt gekenmerkt door gestuwde afzettingen, keileemwelingen en dekzandglooiingen, doorsneden door beek- en smeltwaterdalen. Het plangebied ligt op de westelijke flank van de stuwwal Oldenzaal-Enschede.

Het huidige landschap is grotendeels ontstaan in het Laat-Pleistoceen, (2,7 miljoen - 10.000 jaar voor heden). Het Pleistoceen vormt de eerste fase van het geologische tijdvak Kwartair, en wordt gekenmerkt door het dalen van de gemiddelde jaartemperatuur ten opzichte van het voorafgaande subtropische Tertiair. De geleidelijke afkoeling vond plaats door middel van een afwisseling van zeer koude perioden (ijstijden) met perioden waarin het klimaat vergelijkbaar is met het tegenwoordige klimaat (tussenijstijden). In het Vroeg- en Midden-Pleistoceen had deze afwisseling nog een subtiel karakter, maar in de loop van het Laat-Pleistoceen werd de afwisseling steeds extremer.² In het Vroeg- en Midden-Pleistoceen werd het oosten van Nederland gedomineerd door de zogenaamde Baltische Oerstroam, een complex van rivieren vanuit Oost-Europa. Deze rivierafzettingen zijn, samen met ondiep liggende Tertiaire afzettingen, later in het Pleistoceen grotendeels geërodeerd dan wel omgewerkt door landijs (zie onder).³

In het Laat-Pleistoceen daalde de gemiddelde jaartemperatuur tijdens ijstijden zodanig dat de poolijskappen tot enorme omvang konden groeien. Gedurende de voorlaatste

¹ www.noaa.nl

² De Mulder et al, 2003

³ Berendsen, 2004

ijstijd, het Saalien (370.000-130.000 jaar voor heden) waren de ijskappen zodanig gegroeid dat het landijs Nederland bereikte. Doordat het water in de ijskappen zat opgeslagen lag de Noordzee droog. Zodra het landijs in het midden van Nederland arriveerde, splitste het front zich in een aantal brede ijstongen, die zuidwaarts uitstroomden. Daarbij ontstonden diepe, tongvormige glaciale bekkens, geflankeerd door hoge stuwwallen. Het huidige stroomdal van de IJssel is een dergelijk glaciaal bekken gevormd door een ijstong. Onderaan het landijs smolt het meegevoerde materiaal uit, waardoor onder de ijstongen een slecht doorlatend pakket kleiig materiaal afgezet, de zogenaamde grondmorene of keileem. De stuwwallen bestaan uit vroeg-Pleistocene rivierafzettingen, die door de ijstongen eerst zijn geplooid en vervolgens opgedrukt. Als gevolg hiervan ontstonden steilstaande structuren met een dakpansgewijze stapeling van sedimentlagen.

Op de lijn Haarlem-Nijmegen kende het landijs zijn maximale uitbreiding. Aan de voorzijde van het ijsfront werden grote hoeveelheden sediment afgezet als gevolg van smeltwater. Deze puinwaaiers of *sandrs* bestaan grotendeels uit geërodeerde oudere Pleistocene afzettingen. Bij het afsmelten van de ijstongen in de laatste fasen van het Pleistoceen zijn delen van de stuwwallen en de smeltwaterafzettingen geërodeerd. Aan het einde van het Saalien was het aanvankelijk vlakke midden van Nederland veranderd in een zeer reliëfrijk landschap.⁴

Na het Saalien volgde een warme periode (tussenijstijd), het Eemien (130.000-115.000 jaar voor heden) waarin de gemiddelde temperatuur iets hoger lag dan tegenwoordig. Hierdoor steeg de zeespiegel, waardoor het Noordzeebekken zich weer vulde. In de laaggelegen glaciale bekkens werd op grote schaal mariene klei afgezet. Door de stijgende temperatuur raakte het land begroeid. Hierdoor werd op verschillende plaatsen veen gevormd. De keileemafzettingen raakten hierdoor geërodeerd.

Na het relatief kortdurende Eemien volgde wederom een ijstijd, het Weichselien (115.000 - 10.000 jaar voor heden). Het landijs bereikte Nederland echter niet. Wel heersten er zogenaamde periglaciale klimaatcondities. Daarbij ontstond er in eerste instantie een toendra-achtige vegetatie. In de koudste fasen van het midden-Weichselien ontwikkelde zich ook permafrost, waardoor er een poolwoestijn ontstond. De rivierbeddingen lagen in deze periode vrijwel het gehele jaar droog, bij gebrek aan smeltwater. In deze omstandigheden kreeg de wind vrij spel aan het oppervlak, omdat de schaarse vegetatie niet in staat was de bodem vast te houden. Vanuit de droge rivierbeddingen kon het zand verstuiven. Vooral in de gebieden buiten de beek- en rivierdalen werden zodoende tijdens het midden-Weichselien grote hoeveelheden dekzand afgezet, in de vorm van ruggen en dalen. Ook op de stuwwallen werd dekzand afgezet, waarbij met name in de luwte langs de flanken dikke dekzandgordels ontstonden. Het dekzand werd plaatselijk doorsneden door beken en smeltwaterstromen. Tijdens kortdurende warme perioden binnen het Weichselien, de zogenaamde interstadialen, werd plaatselijk veen gevormd dat vervolgens in een koude fase wederom met dekzand werd bedekt.

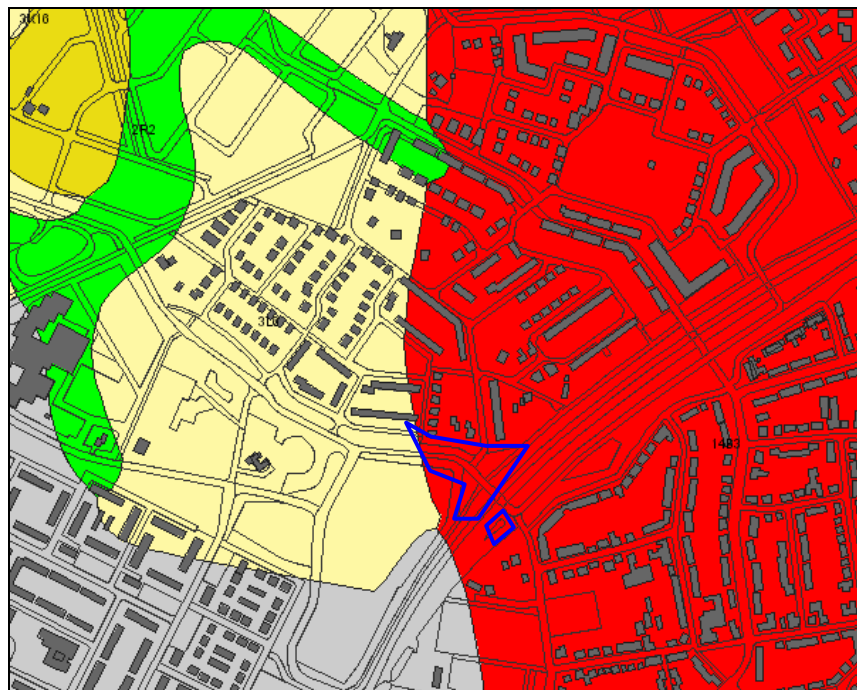
De laatste geologische periode, het Holocene begon circa 10.000 jaar voor heden en duurt nog steeds voort. Het begin van het Holocene wordt gekenmerkt door een geleidelijke stijging van de temperatuur. Hierdoor raakte het landschap begroeid, eerst met naaldbos en later met een dicht loofbos. Door de hoge grondwaterspiegel kon in de lage delen van het landschap, met name in beekdalen, veen ontstaan. In het Holocene begint ook de mens een belangrijke rol te spelen in de vorming van het landschap. Door de aanleg van akkerbouwcomplexen ten koste van de bossen ontstonden

⁴ De Mulder et al, 2003

op den duur grote zandverstuivingen en heidegebieden. In de 19^e begon men met de aanleg van nieuwe bossen teneinde de verstuivingen een halt toe te roepen. Tegelijkertijd werden de heidevelden beschermd en werd er beschermingmaatregelen toegepast zoals het beplanten van de stuifzanden met helm. Een ander landschapselement dat onder invloed van de mens is ontstaan zijn de hoge enkeerdgronden. Dit zijn zandgronden met een mest- of plaggendeek, dat is opgebracht om de arme zandgronden te verbeteren.

Geomorfologie

Op de geomorfologische kaart is te zien dat het plangebied zich binnen de gestuwde afzettingen bevindt: het ligt op de westrand van de stuwwal Oldenzaal-Enschede (code: 14B3). Ten westen van het plangebied liggen gordeldekzanwelingen (code: 3L6). Ten noordwesten van het plangebied ligt een dalvormige laagte (code: 2R2). Het betreft het beekdal van de Lemselerbeek, die vanaf de stuwwal van Oldenzaal in westelijke richting loop en meerdere vertakkingen kent. Het beekdal grenst aan een hoge gordeldekzandrug (code: 3K16). Zie afbeelding 3.

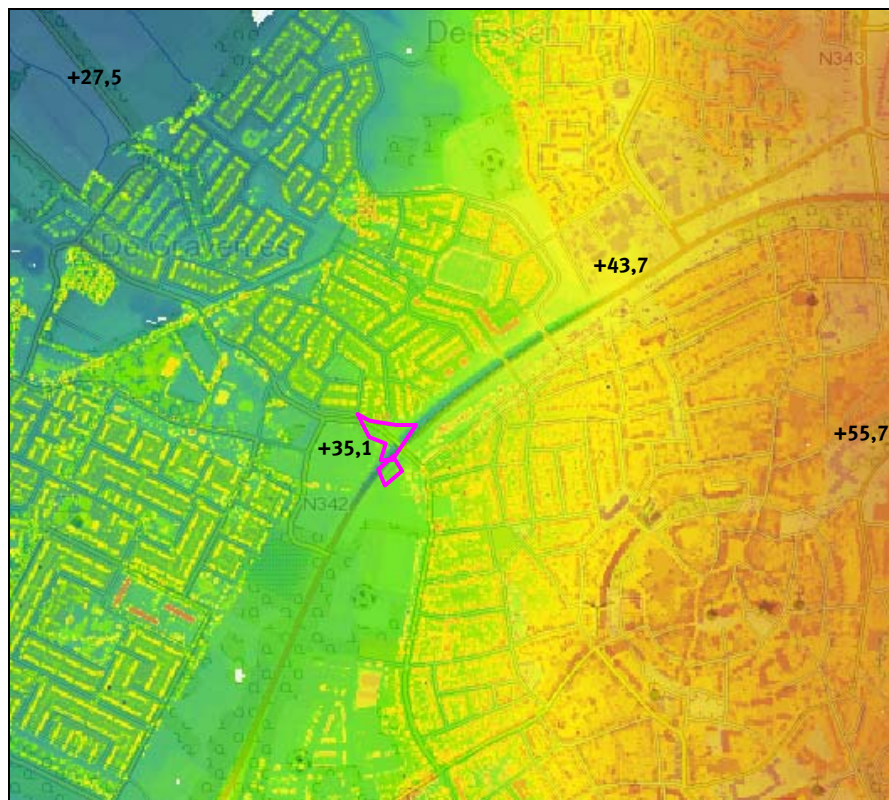

Afbeelding 3. Het plangebied (blauwe lijn) op de geomorfologische kaart. Het plangebied ligt op een hoge stuwwal (rood, 14B3). Ten westen van het plangebied liggen gordeldekzandwelingen (lichtgeel), een dalvormige laagte (groen) en een hoge gordeldekzandrug (donkergeel). (bron: ARCHIS).

AHN

Het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is een belangrijk hulpmiddel bij archeologisch onderzoek in buitengebied. Met behulp van het AHN kunnen hoogteverschillen worden gevisualiseerd, die herleid kunnen worden tot bepaalde geomorfologische- en geografische vormkenmerken van het landschap.

Op het AHN is goed te zien dat het plangebied zich op de overgang van de hoge stuwwal in het oosten naar een laaggelegen dekzand-/beekdalgebied in het westen bevindt (afbeelding 4).

Afbeelding 4. De ligging van het plangebied (roze lijn) op het kaartbeeld van het AHN. De zwarte cijfers geven de hoogte ten opzichte van Normaal Amsterdams Peil (NAP) in meters aan. (Bron: www.ahn.nl)

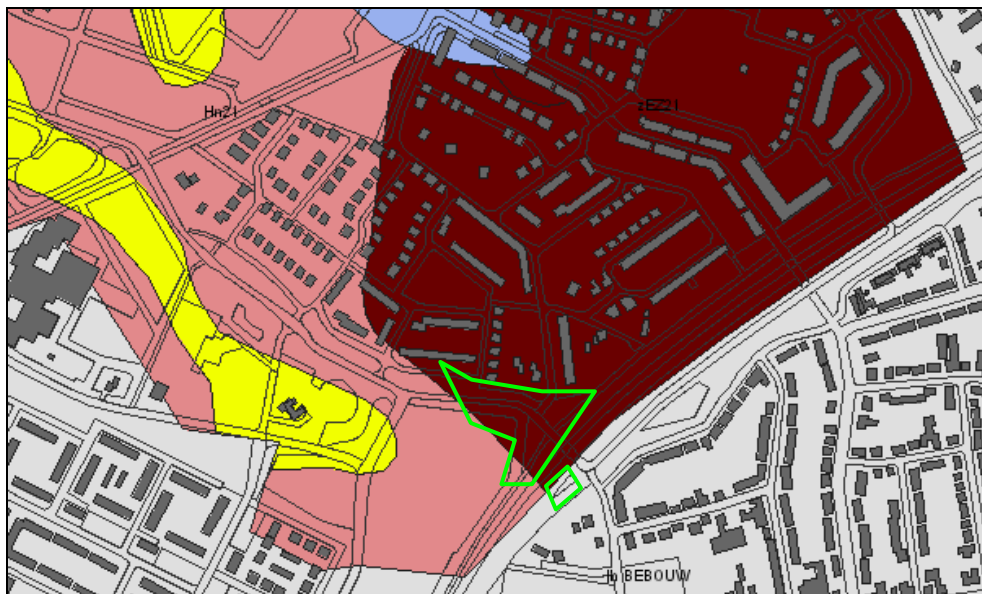
Bodem

De bodemkundige en hydrologische situatie hangt sterk samen met de geomorfologische situatie en de hoogteligging. In het plangebied komen overwegend hoge zwarte enkeerdgronden (code: zEZ21; grondwatertrap VII⁵) voor. De hoge zwarte enkeerdgronden zijn onderdeel van het akkercomplex de Graven Es, waarnaar de aanpalende wijk is vernoemd. In het westelijke gedeelte van het plangebied komen veldpodzolgronden voor (code: Hn21-grondwatertrap VI⁶). Dit bodemtype is kenmerkend voor vrij natte dekzandgebieden, waar zich echter nog wel een podzolprofiel heeft kunnen ontwikkelen. Mogelijk bevindt dit bodemtype zich ook onder het opgebrachte dek in de hoge zwarte enkeerdgronden. Verder naar het noordwesten, nabij het dal, komen beekerdgronden en beekdalgronden voor (codes respectievelijk: pZg23-grondwatertrap III en ABv-grondwatertrap III voor).⁷ Het zuidelijke deelgebied (B) is niet gekarteerd vanwege de ligging in de bebouwde kom.

⁵ Grondwatertrap VII*: Hoogste grondwaterstand (winter) >80 cm -mv / Laagste grondwaterstand (zomer: >120 cm -mv. De asterisk duidt op de 'droogste' variant binnen deze grondwatertrap.

⁶ Grondwatertrap VI: Hoogste grondwaterstand (winter) 40-80 cm -mv / Laagste grondwaterstand (zomer: >120 cm -mv

⁷ Grondwatertrap III: Hoogste grondwaterstand (winter) <40 cm -mv / Laagste grondwaterstand (zomer: 80-120 cm -mv

Afbeelding 5. De bodemkaart met daarop de locatie van het plangebied ingroen weergegeven. De planlocatie ligt op de overgang van hoge zwarte enkeerdgronden (donkerbruin) naar veldpodzolgronden (rozen). In het noordwesten komen bodemtypen voor samenhangend met meer natte condities: beekkeerdgronden en beekdalgronden (resp. geel en blauw). (Bron: ARCHIS)

2.1.3 *Relatie landschap en bewoningsgeschiedenis*

Het Oost-Nederlandse stuwwallen- en dekzandlandschap kent een lange bewoningsgeschiedenis. Het gebied was in de periode Paleolithicum t/m Mesolithicum in gebruik door mobiele groepen jager-verzamelaars.⁸ Deze groepen vestigden zich tijdelijk op gunstige locaties (nabij water, hooggelegen). In de loop van het Neolithicum vindt een geleidelijke overgang naar landbouw plaats. Men vestigt zich permanent op hooggelegen zones in het landschap, waar akkerbouw mogelijk was. Met name de flanken van stuwwallen en hoge dekzandruggen, nabij water, waren geliefde verblijfplaatsen. Deze voorkeurslocaties blijven ook in de daarop volgende perioden (Bronstijd t/m Middeleeuwen) in zwang.

Vanaf de Late Middeleeuwen kwam het bemesten van dekzandgronden door plaggenbemesting ten behoeve van vruchtbaar akkerland in gebruik. Door eeuwenlange plaggenbemesting zijn rondom veel oude bewoningskernen akkerbouwcomplexen (wel essen of enken genoemd) met plaggendecken ontstaan. Een dergelijk plaggendeck kan op de onderliggende bodem en eventueel aanwezig archeologisch materiaal hierin veelal een conserverende werking hebben gehad. Esdekken kennen in vergelijking met andere landschappelijke eenheden een hoge dichtheid van archeologische vindplaatsen. Deze vondstdichtheid binnen terreinen met een plaggendeck in Oost-Nederland ligt ongeveer vijfmaal hoger dan bij andere bodemtypen.⁹ Dientengevolge kennen gebieden met dergelijke gronden een hoge verwachtingswaarde wat betreft archeologie.

Het plangebied bevindt zich op een gunstige locatie, op de overgang van hoge gronden naar een beekdal. Zowel in de periode Paleolithicum-Mesolithicum als de periode Neolithicum-Middeleeuwen was dit potentieel een geschikte woon- en verblijfplaats.

⁸ Zie bijlage 1 voor datering- en beschrijving archeologische perioden

⁹ Van Doesburg et. al, 2007

Bovendien is er een esdek aanwezig, dat een beschermende werking kan hebben gehad op eventueel onderliggende archeologische resten.

2.1.4 Historische situatie en mogelijke verstoringen

Oldenzaal wordt in 893 al in historische bronnen genoemd; in 1049 worden stadsrechten verleend en de stad maakt sindsdien deel uit van het Hanzeverbond.¹⁰

In de Late Middeleeuwen krijgt de stad een dubbele gracht met een wal en drie toegangspoorten (zie afbeelding 6).

Het plangebied ligt echter ver buiten de Middeleeuwse stadsgrenzen. Het maakt deel uit van een groot landbouwcomplex ten noorden van de stad (de Graven Es). De clusters van bouwlanden die zich in deze omgeving op de flanken van stuwwallen bevinden, behoren tot het zogenaamde *kampenlandschap*. Verschillende percelen lagen op hetzelfde bouwland, dat omgeven werd door onder meer houtwallen. In de nabije omgeving van dit soort bouwlanden liggen weidegronden, met name in de lager gelegen beekdalen.

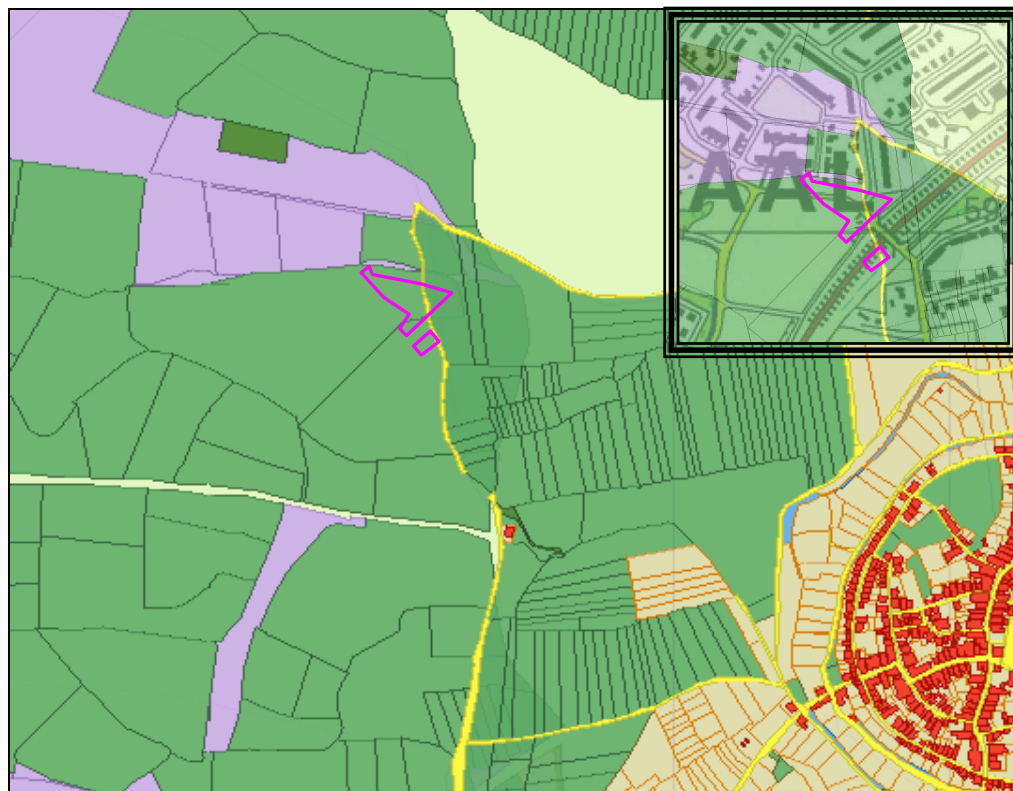

Afbeelding 6. De vesting Oldenzaal in het landschap van 1657, afkomstig van het *Tooneel des Aerdrycks, ofte Nieuwe Atlas*, van Joan Blaeu. Het plangebied ligt een eind ten noordwesten van de Middeleeuwse stadsgrenzen. Het noorden ligt links¹¹

Op de kadastrale minuut uit de periode 1811-1830 is te zien dat het plangebied midden in de akkers ligt. De akkers worden ontsloten door - waarschijnlijk onverharde - wegen. Ten noordoosten van het plangebied is een splitsing van deze wegen te zien, die ongeveer overeenkomt met de huidige Kretalaan en Umbrialaan. De westelijke uitloper - ongeveer parallel met de Kretalaan - doorsnijdt het deelgebied A.

¹⁰ www.oldenzaal.nl

¹¹ Regionaal Archief Leiden

Afbeelding 7. Het plangebied globaal weergegeven op de kadastrale minuut 1811-1830. Inzet: de kadastrale minuut geprojecteerd op de recente situatie. De donkergroene zones zijn akkers, de lila zones betreffen heidevelden en de lichtgroene zones betreffen weidegronden. Het plangebied bevindt zich in een akkercomplex (de Graven Es).

Op de kaart uit 1848 is de situatie ongewijzigd. Op deze kaart is goed te zien dat de onderlinge percelen zijn omringd door bomenrijen, typerend voor het kampenlandschap. Dit gedeelte van het agrarisch gebied rond Oldenzaal wordt vermeld als 'De Thij'. De Thij is het overgangsgebied van de Graven Esch naar het beekdal in het westen, en bestaat voornamelijk uit weidegronden en een enkele akker. Het plangebied valt nog juist binnen een akker. Op de kaart uit 1905 (afbeelding 8) is dit goed te zien.

Afbeelding 8. Situatie in 1905. Het plangebied is weergegeven met een blauw cirkel. Het is goed te zien dat het plangebied aan de uiterst westelijke grens van het akkergebied de Graven Es ligt. Direct ten westen begint een lager gelegen gebied dat vooral in gebruik is als weidegrond (De Thij).

De situatie blijft min of meer ongewijzigd tot en met de eerste helft van de 20^e eeuw. De enige wijzigingen bestaan uit nieuwe of gewijzigde perceelssloten. In deze periode groeit Oldenzaal in hoog tempo tot buiten de oorspronkelijke vestingsgrenzen. In 1954 is ter hoogte van de huidige N342 de Oude Rondweg aangelegd. Het plangebied bevindt zich nu juist buiten de grens van de bebouwde kom en is nog in gebruik als agrarisch gebied. Wel zijn er enkele gebouwen te aanwezig, die ook te zien blijven op latere kaarten (afbeelding 9). Ook het oorspronkelijke wegenpatroon, met de splitsing die ook al te zien is op de kadastrale minuut, blijft herkenbaar aanwezig.

Afbeelding 9. Situatie in 1954.

Op de kaart uit 1976 is ten westen van het plangebied de eerste uitbreidingswijk ten noorden/westen van de Oude Rondweg aangelegd: De Tij. In het plangebied is de situatie nog vergelijkbaar met de situatie in 1954, al zijn de perceelssloten nu gedempt. In 1988

is ten oosten van het plangebied opnieuw een uitbreidingswijk aangelegd: De Essen. De situatie in het plangebied is echter ongewijzigd ten opzichte van het kaartbeeld uit 1976.

Op het kaartbeeld uit 1995 tenslotte is de situatie vergelijkbaar aan de huidige situatie. Het plangebied maakt onderdeel uit van de wijk Graven Es. Het oorspronkelijke wegenpatroon is hierbij vrijwel geheel verdwenen en vervangen door nieuwe ontsluitingswegen. De splitsing in de oorspronkelijke wegen komt wel min of meer overeen met de huidige wegen Kretalaan en Umbrialaan, maar het is niet duidelijk of hierbij bewust de oorspronkelijke wegenloop is gevolgd. Ter hoogte van de Oude Rondweg ligt nu op dezelfde locatie ook de N342.

2.1.5 *Huidig en toekomstig gebruik*

Huidig gebruik plangebied

Het plangebied bestaat tegenwoordig uit infrastructuur (N342) en aangrenzende groenzones, die uit grasland bestaan (zie ook afbeeldingen 1 en 2). Met name de zones ten westen van de Griekenlandlaan zijn tot op heden niet bebouwd geweest.

Consequenties toekomstig gebruik

In de toekomst zal de infrastructuur in het plangebied worden gewijzigd: de toegangs- en ontsluitingswegen in het plangebied zullen worden verlegd dan wel uitgebreid. Bij de graafwerkzaamheden in het kader van deze wijzigingen worden eventueel aanwezige archeologische resten bedreigd.

2.2 **Bekende archeologische waarden**

Monumenten

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed registreert en beheert terreinen met een archeologische status en visualiseert deze op de Archeologische Monumentenkaart (AMK). Deze AMK-terreinen krijgen een bepaalde status toegekend, variërend van 'archeologische betekenis' tot 'zeer hoge archeologische waarde, beschermd'. In de nabije omgeving van het plangebied bevindt zich één terrein met een archeologische status. Het betreft AMK-terrein 13971: de Laat-Middeleeuwse kern van Oldenzaal en de 16e/17e -eeuwse vestingwerken. Zie kaart 196528-ARCHIS in de kaartenbijlage.

In de ruimere omgeving van het plangebied liggen meer AMK-terreinen, waaronder grafheuvels (beschermd) en nederzettingssporen uit het Neolithicum. De AMK-terreinen in de ruimere omgeving worden vermeld in bijlage 3A.

AMK-nr.	Bijbehorende waarnemingen	Object	Datering	Status
13971	2821 34033 43916	Stadskern en vesting Oldenzaal. Waarnemingen betreffen o.a. funderingen kloosterkapel St. Agnes en enkele losse vondsten (aardewerk, metaal)	Middeleeuwen Vroeg - Nieuwe tijd	Terrein van archeologische waarde

Tabel 1. Geregistreerde monumenten nabij het plangebied. (Bron: Archis)

Waarnemingen

In de nabije omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen geregistreerd. In onderstaande tabel worden de waarnemingen mét objecttypering uiteengezet; voor een verspreidingsbeeld van de waarnemingen wordt verwezen naar bijlage 196528-ARCHIS. Voor een overzicht van de waarnemingen in de bredere omgeving van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 3B.

Waarnemingsnummer	Object	Beginperiode	Eindperiode
18003	Metaaldetectorvondsten aangetroffen aan de Weerseloseweg. Beeldje van een hond, gefacetteerde ring en schijffibula.	Romeinse Tijd	Middeleeuwen Laat
13646 13647	Aangetroffen in de wijk De Essen, aardewerk: handgevormd, kogelpot, spinklosjes en steengoed (Siegburg)	IJzertijd (handgevormd aardewerk)	Middeleeuwen laat
2728	<i>Administratief geplaatst, exacte locatie onbekend.</i> Vermoedelijke locatie vrouwenklooster zoals vermeld op historische kaarten. Klooster is tot op heden nog niet aangetroffen	Onbekend	Onbekend
2753	Twee natuurstenen bijlen, exacte vondstlocatie niet bekend. Fels-Rechteckbeil en hamerbijl	Neolithicum Vroeg	Bronstijd
35822	Metaaldetectorvondst, aangetroffen juist buiten de vestinggracht. Schijffibula.	Middeleeuwen Vroeg	Middeleeuwen Vroeg

Tabel 2. Waarnemingen in de nabije omgeving het plangebied waarvan een objecttype gespecificeerd is; voor de uitgebreide lijst waarnemingen wordt verwezen naar bijlage 3b. (Bron: ARCHIS)

Op basis van de reeds bekende waarnemingen in de nabije omgeving van het plangebied blijkt dat het vooral losse vondsten betreft. Deze vondsten wijzen op bewoning in de periode Neolithicum-Late Middeleeuwen. In de bredere omgeving zijn binnen dezelfde landschappelijke context (dekzandruggen, essen, beekdalen) wel samenhangende vindplaatsen bekend, zoals grafheuvels, urnenvelden en nederzettingssporen. De aanwezigheid van dergelijke vindplaatsen in of nabij het plangebied kan daarom zeker niet worden uitgesloten.

2.3 Archeologische verwachting

2.3.1 Archeologische verwachtingskaarten

IKAW

De Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) is een door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed opgestelde kaart waarop aan de hand van geregistreerde archeologische waarnemingen en bodemkundige gegevens is aangegeven wat de kans is in een bepaald gebied archeologie aan te treffen: laag, middelhoog of hoog. Zoals de naam al aangeeft gaat het hier - vanwege schaal en extrapolatie - slechts om een ruwe indicatie.

Op de IKAW heeft het plangebied een hoge archeologische waarde. Voor een weergave hiervan op de kaart wordt verwezen naar bijlage 196528-ARCHIS. De hoge

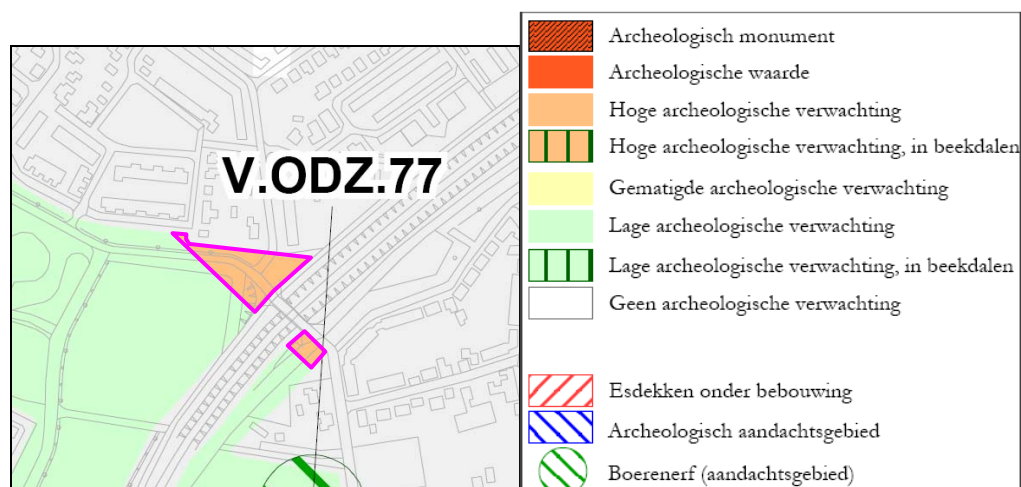
verwachtingswaarde hangt samen met de geomorfologische situatie (flank stuwwal) en de opgehoogde landbouwgrond ter plaatse. De afdekkende, conserverende werking van het aanwezige esdek op (eventueel) in de bodem aanwezige archeologische waarden is hier de reden van.

Provinciale verwachtingskaart

Op de Cultuurhistorische Atlas van Overijssel is geen waardering toegekend aan het plangebied.

Gemeentelijke verwachtingskaart

Op de gemeentelijke beleidskaart van de gemeente Oldenzaal is aan het plangebied een hoge verwachtingswaarde wat betreft archeologie toegekend (zie afbeelding 10).

Afbeelding 8. Uitsnede uit de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Oldenzaal. Het plangebied is weergegeven met een roze lijn (Bron: gemeente Oldenzaal/Vestigia)¹²

2.3.2 Gespecificeerde archeologische verwachting

De onderstaande gespecificeerde verwachting heeft als uitgangspunt een intact bodemprofiel.

datering

De eventueel aan te treffen archeologische waarden binnen het plangebied kunnen gedateerd worden vanaf het Paleolithicum tot in de Nieuwe Tijd.

complextypen

Uit het Paleolithicum tot en met het Laat-Neolithicum kunnen resten worden aangetroffen die samenhangen met de mobiele leefwijze van jager-verzamelaars. Kort bewoonde kampementen bijvoorbeeld, of vuursteenconcentraties.

Midden-Bronstijd: resten die samenhangen met een agrarisch bestaan (bijvoorbeeld permanent bewoonde nederzettingen, greppels, et cetera). Ook grafvelden uit deze perioden kunnen worden aangetroffen; in het bijzonder urnenvelden uit de periode tussen de Midden-Bronstijd en de IJzertijd

IJzertijd: Het zal vooral gaan om nederzettingencomplexen. De complexen kunnen bestaan uit een enkel woonerf of uit een cluster van meerdere erven. Ook landinrichtingselementen zoals greppels en sloten kunnen onderdeel uitmaken van deze

¹² Hessing, 2006

vindplaatsen.

Middeleeuwen - Nieuwe tijd: Resten van agrarische activiteit. O.a. greppels en palenrijtjes. Ook bestaat de (kleine) kans op het aantreffen van Middeleeuwse nederzittingsresten/bewoning. Ook kunnen resten van de boerderij zoals aangegeven op de historische kaarten (ca. 1954) worden aangetroffen. Deze boerderij is waarschijnlijk gesloopt bij de aanleg van de wijk Graven Es.

Esdekken zijn nadrukkelijk verbonden met archeologische erfresten. Door de beschermende functie van een esdek wordt relatief meer degradatiegevoelig materiaal binnen deze gebieden aangetroffen, zoals zacht gebakken handgevormd aardewerk en onverbrand bot.

omvang

De omvang van de mogelijk aanwezige archeologische vindplaatsen/resten varieert sterk. Tijdelijke kampementen uit het Paleolithicum en Mesolithicum zijn vaak van geringe omvang, te denken valt aan een straal van 10 tot 40 meter. Nederzettingen vanaf het Neolithicum bestaan vaak uit één of meerdere huizen. Voor de nederzittingsgerelateerde vindplaatsen moet rekening gehouden worden met een vindplaats variërend van enkele honderden vierkante meters tot meer dan één hectare.

diepteligging

Door de aanwezigheid van een esdek bevinden de eventueel aanwezige archeologische resten zich in ieder geval dieper dan 50 cm -mv. Eerdgronden worden namelijk getypeerd door een bouwvoor/esdek van meer dan 50 cm. Losse vondsten kunnen over het gehele bodemprofiel aanwezig zijn; archeologische sporen bevinden zich op een diepte van meer dan 50 cm - mv, in de top van de C-horizont. In het plangebied kunnen ook veldpodzolgronden worden aangetroffen. In dit geval ontbreekt een opgebracht pakket of is deze dunner dan 50 cm. Archeologische resten kunnen in dat geval vanaf het maaiveld worden aangetroffen.

locatie

In principe kunnen binnen het gehele terrein archeologische waarden worden aangetroffen.

uiterlijke kenmerken

Paleolithicum - Laat-Neolithicum: vuursteenverspreiding, indicaties van bewerking van vuursteen, halffabrikaten, productieafval, productiegereedschap (o.a. geweiknoppen en klopstenen). Indicaties van een kortdurende nederzetting/kamp: haardkuilen, verbrand vuursteen. Indicaties van jacht/voedselverzameling en -bereiding: werktuigen, spitsen, bijlen, schrabbers, stekers.

Laat-Neolithicum - Middeleeuwen: resten en structuren die wijzen op een sedentair, agrarisch bestaan. Nederzettingen: paalgaten (huizen, spiekers, opstallen, schuren), greppels, waterputten met houten beschoeiingen, afvalkuilen. Tussen het Laat-Neolithicum - IJzertijd geldt een specifieke wijze van het begraven en/of cremen van de doden: individueel in een vlakgraf met grafgiften, onder of in een grafheuvel of in een urnenveld.

Middeleeuwen - Nieuwe Tijd: Resten van agrarische activiteit. O.a. greppels, houtwallen en palenrijtjes. Resten van de gesloopte panden uit de jaren '50: puin, funderingen.

verstoringen

In het plangebied is waarschijnlijk sprake van een hoge mate van verstoring. Dit is het

gevolg van de aanleg van de wijk De Graven Es in de jaren '90 van de vorige eeuw. Het plangebied bevindt zich grotendeels in het wegcunet van de Griekenlandlaan en de N342. Parallel aan deze weg zijn kabels en leidingen aangelegd, waarbij de bodem deel is verstoord. Er bestaat evenwel een kans op het aantreffen intacte zones, met name ten westen van de Griekenlandlaan en in het zuidelijke deelgebied (B). De mate van verstoring dient te worden vastgesteld door middel van veldwerk (verkennende fase).

2.4 Advies voor vervolgonderzoek

Op basis van de bodemkundige, historische en archeologische informatie is een gespecificeerd verwachtingsmodel opgesteld. Hieruit blijkt dat het plangebied een hoge archeologische verwachting kent, maar tegelijkertijd een bepaalde mate van verstoring. Daarom wordt geadviseerd de bovenstaande conclusie te toetsen door middel van een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase. Doel van dit onderzoek is het vaststellen van de mate van intactheid van het bodemprofiel en het onderscheiden van kansrijke- en kansarme (verstoorde) zones. Zie voor de uitkomsten hiervan hoofdstuk 3.

3 Veldonderzoek

3.1 Doel- en vraagstelling

Het doel van een inventariserend veldonderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek. Middels het booronderzoek wordt de bodemgesteldheid binnen het plangebied bepaald en kansrijke- en kansarme (verstoorde) zones onderscheiden. Het onderzoek dient antwoord te geven op de volgende vragen (zie paragraaf 4.1):

1. Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?
2. Is er binnen het plangebied sprake van een hoge enkeerdgrond (plaggendek)?
3. Zijn er binnen het plangebied archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op een archeologische vindplaats?
4. Indien archeologische lagen aanwezig zijn, op welke diepte bevinden die zich en wat is de maximale diepte?
5. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en datering van deze archeologische laag of lagen?
6. In welke mate wordt een eventueel aanwezige vindplaats verstoord door realisatie van geplande bodemingrepen?
7. Stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van de bureaustudie?
8. Wat zijn de aanbevelingen? Is verder onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit zou dat moeten bestaan?

Afbeelding 9 Foto van het plangebied ten tijde van het onderzoek. De foto is genomen vanuit het westen, met zicht op het viaduct over de N342.

3.2 Onderzoeksopzet en werkwijze

Om de in het bureauonderzoek opgestelde verwachting te toetsen, is een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Dit booronderzoek is een methode om de mate van (antropogene) verstoring en/of bodemerosie van het te onderzoeken gebied te kunnen bepalen en daarnaast om de verwachte bodemopbouw te toetsen en kansrijke en kansarme zones te onderscheiden.

Het verkennend booronderzoek is uitgevoerd op dinsdag 16 maart 2010, het veldwerk is uitgevoerd door KNA-archeoloog drs. A. Vissinga. Tijdens het onderzoek was het lichtbewolkt met een temperatuur van circa 5°C. Om de mate van bodemverstoring en de bodemopbouw vast te stellen, zijn binnen het plangebied 6 archeologische boringen geplaatst. Hiermee is een boordichtheid bereikt van ruim 10 boringen per hectare. De boringen zijn gezet met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. Het plangebied bestond uit enkele wegen met aangrenzende groenstroken. Het uitvoeren van een veldkartering had dan ook geen zin. Bij het verkennende booronderzoek zijn de zes boringen, rekening houdend met de ondergrondse infra, zo gelijk mogelijk over het te onderzoeken terrein verdeeld (zie kaartbijlage 196528-ARO-1-1).

De boringen zijn gezet tot een maximale diepte van 2,3 meter -mv, met een minimale diepte van 30 centimeter in de C-horizont. De boorkernen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (bijvoorbeeld vuurstenen artefacten, aardewerk, huttenleem, bot- of houtskoolfragmenten), waarbij archeologisch relevante lagen zijn gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 4 mm. Daarnaast zijn de textuur en de bodemkundige horizonten digitaal beschreven (zie bijlage 4 voor boorprofielen). Tevens zijn de X- en Y-posities van de boringen ingemeten met behulp van het GPS-systeem. De hoogte van de boringen zijn niet in het veld opgenomen.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd op basis van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.1 (VS03).

3.3 Resultaten

3.3.1 *Bodemopbouw*

De textuur van de bodem binnen het plangebied is redelijk uniform. De bodem bestaat uit zeer fijn tot matig fijn zand, welke bovenin zwak humeus is. De bouwvoor heeft in het plangebied een dikte van ongeveer 30 à 45 cm waaronder een verstoorde (mogelijk gedeeltelijk opgebrachte) bodemlaag aanwezig is, die in sommige boringen tot wel 2 m beneden het maaiveld is aangeboord. Deze diepe verstoorde boringen liggen tevens in het talud van de N342. De kans is groot dat bij het uitgraven van de N342 de vrijgekomen grond direct naast de weg is opgebracht om als geluidswal te dienen. Onder de verstoorde bodemlagen is direct de C-horizont aanwezig. Dit is het sediment dat niet aan bodemvorming onderhevig is geweest. In twee boringen (nrs. A03 en A04) is de overgang van de bovenliggende bodemlaag naar de C-horizont abrupt, en in boringen A01 en A02 is de top van de C-horizont verstoord.

Het is mogelijk dat de verstoorde bodemlaag een restant is van het esdek dat volgens de bodemkaart in dit gebied aanwezig moet zijn. Van een intact esdek¹³ is echter geen sprake meer. Door de aanleg van het viaduct over de N342 en de ondergrondse infrastructuur¹⁴ is een groot deel van het plangebied verstoord geraakt. Hierbij zijn ook de diepere bodemlagen geraakt, dus ook de C-horizont. Er zijn dus geen duidelijke sporen van bodemvorming aangetroffen.

3.3.2 Archeologie

In de boorkernen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

¹³ Eigenlijk is een esdek altijd vermengd en verploegd, dit door de landbouwactiviteiten die erop hebben plaatsgevonden. Daar een esdek een antropogene laag is kan het dus nimmer een intacte bodemlaag zijn. Binnen een esdek is vaak wel te zien of deze recentelijk geroerd / verstoord is geraakt, bijvoorbeeld door grote kleurverschillen van het opgeboorde sediment of bijmenging van recent puin / bakstenen.

¹⁴ onder andere waterleiding en een hoge druk gasleiding [transport] van de Gasunie

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusies

Binnen het plangebied kruising N342 / Griekenlandlaan te Oldenzaal, gemeente Oldenzaal (Ov.), is een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Dit booronderzoek heeft uitgewezen dat de bodemopbouw in het plangebied bestaat uit een verstoorde bodem waar onder verstoorde bodemlagen in alle boringen direct de C-horizont aanwezig is. De overgang tussen de verstoorde bodem en de C-horizont is in enkele gevallen zeer scherp, in twee andere boringen is de top van de C-horizont verstoord. Dit houdt in dat de bodem tot in deze bodemlaag is vergraven en/of opgehoogd. Dergelijke verstoringen reduceren de kans aanzienlijk dat binnen het plangebied nog sprake zou kunnen zijn van intacte archeologische vindplaatsen. Bij inspectie van de boorkernen d.m.v. zeven zijn dan ook geen archeologische indicatoren aangetroffen. De bodem in het plangebied is zeer waarschijnlijk verstoord door de aanleg van de in het gebied aanwezige wegen (huidige N342), alsook de ondergrondse infra.

Op basis van de resultaten van het verkennende booronderzoek dat op dinsdag 16 maart 2010 heeft plaatsgevonden, kan voor het plangebied een lage verwachtingswaarde wat betreft archeologie worden uitgesproken. Door de verstoorde bodemopbouw is de kans op het aantreffen van een intacte archeologische vindplaats gering. Daarnaast zijn in het plangebied geen archeologische indicatoren aangetroffen die doen vermoeden dat binnen het plangebied sprake is van een archeologische vindplaats.

Na het booronderzoek zijn de gestelde onderzoeksvragen (zie paragraaf 3.1) beantwoord.

1. Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?

De bodem binnen het plangebied kenmerkt zich door een circa 35 cm dikke bouwvoor waaronder in alle boringen een verstoorde (mogelijk gedeeltelijk recent opgebrachte) bodemlaag aanwezig is. Deze gaat in twee boringen tot op een diepte van 2 m beneden het maaiveld. Onder de verstoorde bodemlaag (met recent puin, plastic en baksteen) is de C-horizont aanwezig. In twee boringen is de overgang naar de C-horizont abrupt, in twee andere boringen is de top van de C-horizont verstoord. De diepe vergravingen / verstoringen geven aan dat ook de archeologische waarden, mochten deze in het gebied aanwezig zijn geweest, vergraven en verloren zullen zijn gegaan.

2. Is er binnen het plangebied sprake van een hoge enkeerdgrond (plaggendek)?

In de boringen is onder de bouwvoor een verstoorde bodemlaag aangetroffen die, wat betreft tekstuur en kleur, onder een plaggendek geschaard zou kunnen worden. Echter de bodem is zodanig verstoord dat van een 'intact' esdek geen sprake meer is.

3. Zijn er binnen het plangebied archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op een archeologische vindplaats?

Bij inspectie van het sediment uit de boorkernen door middel van zeven zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats.

4. Indien er archeologische lagen aanwezig zijn, op welke diepte bevinden die zich en wat is de maximale diepte?

Niet van toepassing: er zijn geen archeologische lagen aangetroffen.

5. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en datering van deze archeologische laag of lagen?

Niet van toepassing: er zijn geen archeologische lagen aangetroffen.

6. In welke mate wordt een eventueel aanwezige vindplaats verstoord door realisatie van geplande bodemingrepen?

Niet van toepassing: er zijn geen archeologische lagen aangetroffen.

7. Stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van de bureaustudie?

Op basis van het bureauonderzoek luidde de verwachting dat er een hoge kans was om archeologische waarden aan te treffen - mits sprake was van een intact bodemprofiel. Deze hoge verwachting (voor de perioden Laat Paleolithicum - Nieuwe Tijd) hing onder andere samen met de aanwezigheid van een plaggendek ter plaatse van het plangebied. In de boringen is echter geen 'intact' plaggendek aangetroffen. De overgang tussen het verstoorde sediment en de onderliggende C-horizont is daarnaast ook abrupt. Eventuele archeologische sporen / vindplaatsen zullen bij de diepe verstoringen in de bodem verloren zijn gegaan.

8. Wat zijn de aanbevelingen? Is verder onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit zou dat moeten bestaan?

Zie paragraaf 4.2.

4.2 Waardering en selectieadvies

Geadviseerd wordt om de archeologische verwachting naar beneden toe bij te stellen en het gebied vrij te geven, vanwege de volgende redenen:

1. Binnen het plangebied is er geen sprake van een intacte bodemopbouw. De bodemopbouw doet vermoeden dat in het verleden bij de aanleg van ondergrondse infra, dan wel wegen veel graafwerkzaamheden / verstoringen hebben plaatsgevonden. Eventuele in het plangebied aanwezige archeologische sporen zullen hierbij ook verloren zijn gegaan.
2. Er zijn geen archeologische waarden/indicatoren aangetroffen.

Selectieadvies

Geadviseerd wordt om het plangebied vrij te geven wat betreft archeologie.

De bovenstaande aanbeveling is afhankelijk van het oordeel van het bevoegd gezag (in dit geval de gemeente Oldenzaal). Het bevoegd gezag kan ondanks het selectieadvies een afwijkend selectiebesluit nemen.

Ook voor vrijgegeven delen van plangebieden bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Het betreft dan vaak kleine sporen of resten die niet door middel van een booronderzoek kunnen worden opgespoord. Op grond van artikel 53 van de Monumentenwet 1988 dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de Minister (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: ARCHISmeldpunt, telefoon 033-4227682). Een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog kan ook.

Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.
Deventer, april 2010

Literatuur en geraadpleegde bronnen

Berendsen, H.J.A. 2004 (4^e druk): *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.

Doesburg, A. van et. al., 2007: *Essen in zicht. Essen en plaggendekken in Nederland: onderzoek en beleid*. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (nu RCE), Amersfoort.

Gerritsen, F. en Rensink, E. 2004: *Beekdallandschappen in archeologisch perspectief. Een kwestie van onderzoek en monumentenzorg*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (RCE), Amersfoort.

Hessing, W.A.M., 2006: *Archeologische waarden- en beleidskaart voor het grondgebied van Oldenzaal. Een aanzet tot het ontwikkelen van ruimtelijk archeologiebeleid*. Vestigiarapport V275, Amersfoort.

STIBOKA, 1992: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000*. Blad 28 Oost/29 West.

Tol, A. & P. Verhagen. 2004: *Optimale en standaard boormethoden* in: A. Tol e.a. *Prospectief boren. Een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie*. RAAP, Amsterdam (RAAP-rapport 1000), 63-81.

Kaarten

Topografische kaart 1:25.000 (<http://kadata.kadaster.nl>)

Bodemkaart van Nederland, 1:50.000, kaartblad 28 H (www.bodemdata.nl)

Minuutplan gemeente (<http://www.watwaswaar.nl>)

Gemeentelijke beleidskaart Oldenzaal (www.oldenzaal.nl)

Cultuurhistorische Atlas Overijssel (www.overijssel.nl)

Internet

www.ahn.nl

www.bodemdata.nl

www.noaa.nl

www.watwaswaar.nl

www.archis.nl

Bijlage 1 : Archeologische perioden

Bijlage 1 : Archeologische perioden

Als bijlage op de resultaten en verzamelde gegevens wordt hieronder een algemene ontwikkeling van de bewonersgeschiedenis in Nederland geschetst.

Gedurende het **Paleolithicum** (300.000-8800 voor Chr.) hebben moderne mensen (homo sapiens) onze streken tijdens de warmere perioden wel bezocht, doch sporen uit deze periode zijn zeldzaam en vaak door latere omstandigheden verstoord. De mensen trokken als jager-verzamelaars rond in kleine groepen en maakten gebruik van tijdelijke kampementen. De verschillende groepen jager-verzamelaars exploiteerden kleine territoria, maar verbleven, afhankelijk van het seizoen, steeds op andere locaties.

In het **Mesolithicum** (8800-4900 voor Chr.) zette aan het begin van het Holoceen een langdurige klimaatsverbetering in. De gemiddelde temperatuur steeg, waardoor geleidelijk een bosvegetatie tot ontwikkeling kwam en de variatie in flora en fauna toenam. Ook in deze periode trokken de mensen als jager-verzamelaars rond. Voorwerpen uit deze periode bestaan voornamelijk uit voor de jacht ontworpen vuurstenen spitsjes.

De hierop volgende periode, het **Neolithicum** (5300-2000 voor Chr.), wordt gekenmerkt door een overschakeling van jager-verzamelaars naar sedentaire bewoners, met een volledig agrarische levenswijze. Deze omwenteling ging gepaard met een aantal technische en sociale vernieuwingen, zoals huizen, geslepen bijlen en het gebruik van aardewerk.

Door de productie van overschot kon de bevolking gaan groeien en die bevolkingsgroei had tot gevolg dat de samenleving steeds complexer werd. Uit het Neolithicum zijn verschillende grafmonumenten bekend, zoals hunebedden en grafheuvels.

Het begin van de **Bronstijd** (2000-800 voor Chr.) valt samen met het eerste gebruik van bronzen voorwerpen, zoals bijlen. Het gebruik van vuursteen was hiermee niet direct afgelopen.

Vuursteenmateriaal uit de Bronstijd is meestal niet goed te onderscheiden van dat uit andere perioden. Het aardewerk is over het algemeen zeldzaam. De grafheuveltraditie die tijdens het Neolithicum haar intrede deed werd in eerste instantie voortgezet, maar rond 1200 voor Chr. vervangen door begravingen in urnenvelden. Het gaat hier om ingegraven urnen met crematieresten waar overheen kleine heuveltjes werden opgeworpen, eventueel omgeven door een greppel.

In de **IJzertijd** (800-12 voor Chr.) werden de eerste ijzeren voorwerpen gemaakt. Ten opzichte van de Bronstijd traden er in de aardewerktraditie en in het gebruik van vuursteen geen radicale veranderingen op. De mensen woonden in verspreid liggende hoeven of in nederzettingen van enkele huizen. Op de hogere zandgronden ontstonden uitgebreide omwalde akkercomplexen (celtic fields). In deze periode werden de kleigebieden ook in gebruik genomen door mensen afkomstig van de zandgebieden. Opvallend zijn de verschillen in materiële welstand. Er zijn zogenaamde vorstengraven bekend in Zuid-Nederland, maar de meeste begravingen vonden plaats in urnenvelden.

Met de **Romeinse tijd** (12 voor Chr. tot 450 na Chr.) eindigt de prehistorie en begint de geschreven geschiedenis. In 47 na Chr. werd de Rijn definitief als rijksgrens van het Romeinse Rijk ingesteld. Ter controle van deze zogenaamde limes werden langs de Rijn castella (militaire forten) gebouwd. De inheems leefwijze handhaafde zich wel, ook al werd de invloed van de Romeinen steeds duidelijker in soorten aardewerk (o.a. gedraaid) en een betere infrastructuur. Onder meer ten gevolge van invallen van Germaanse stammen ontstond er instabiliteit wat uiteindelijk leidde tot het instorten van de grensverdediging langs de Rijn.

Over de **Middeleeuwen** (450-1500 na Chr.), en met name de Vroege Middeleeuwen (450-1000 na Chr.), zijn nog veel zaken onbekend. Archeologische overblijfselen zijn betrekkelijk schaars. De politieke macht was na het wegvallen van de Romeinen in handen gekomen van regionale en lokale hoofdliden. Vanaf de 10^e eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is een toenemende feodalisering zichtbaar. Door bevolkingsgroei en gunstige klimatologische omstandigheden werd in deze periode een begin gemaakt met het ontginnen van bos, heide en veen. Veel van onze huidige steden en dorpen dateren uit deze periode.

De hierop volgende periode 1500 – heden wordt aangeduid als **Nieuwe Tijd**.

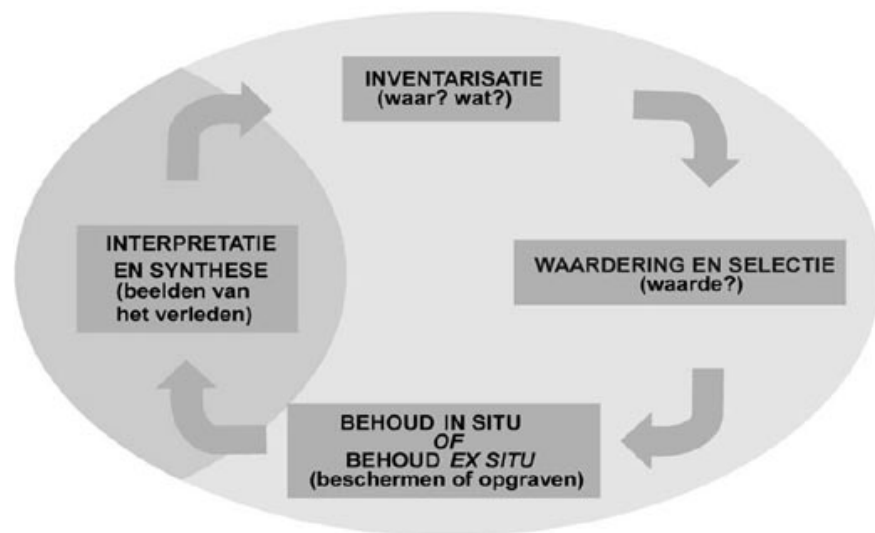
Bijlage 2 : AMZ-cyclus

Bijlage 2 : AMZ-cyclus

Het AMZ-proces

Archeologisch onderzoek in Nederland wordt in de meeste gevallen uitgevoerd binnen het kader van de zogenaamde Archeologische Monumentenzorg (AMZ).

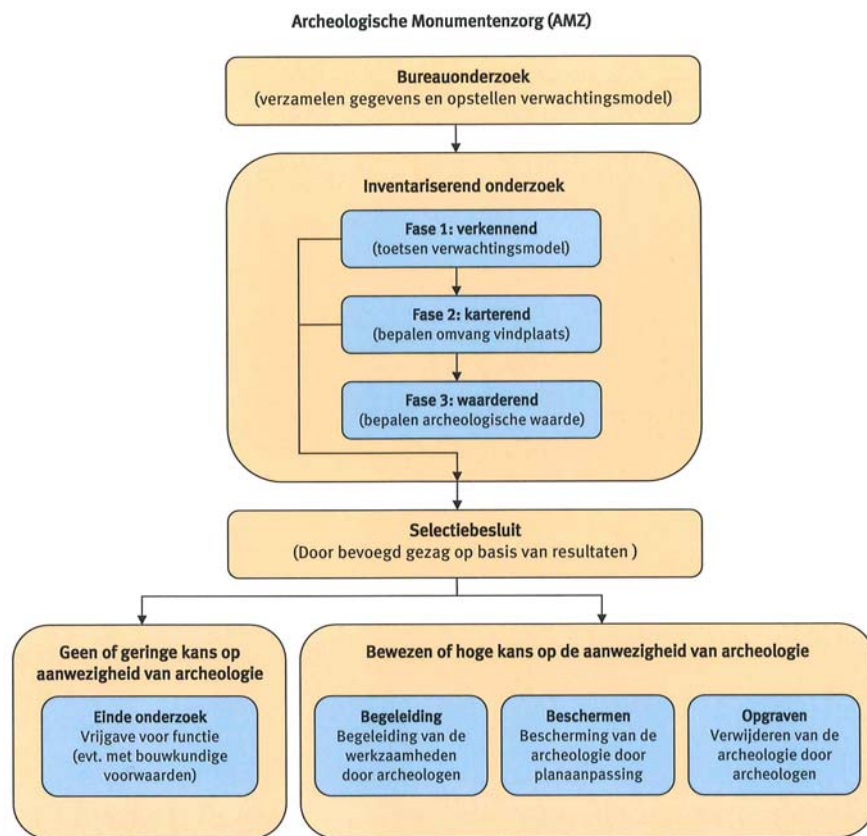
Het gehele traject van de AMZ omvat een aantal stappen die elkaar kunnen opvolgen, afhankelijk van het resultaat van de voorgaande stappen. In de procedure wordt volgens een trechtermodel gewerkt. Het startpunt ligt eigenlijk al bij het bepalen van de onderzoeksplicht. Op diverse provinciale en landelijke archeologische waardenkaarten kan namelijk worden ingezien of het plangebied ligt in een zone met een archeologische verwachting. Indien dit het geval blijkt te zijn, dan zal er in het kader van de planprocedure onderzoek verricht moeten worden om te bepalen of er archeologische waarden binnen het plangebied aanwezig zijn. Hiermee start de zogenaamde AMZ-cyclus (zie afb. 1 en 2)

Afb. 1: de AMZ-cyclus

De eerste fase: bureauonderzoek

Uitgangspunt voor het bureauonderzoek is het vaststellen van een gespecificeerd verwachtingsmodel dat op detailniveau voor het plangebied aangeeft wat er aan archeologische vindplaatsen aanwezig kan zijn. Op basis van dit verwachtingsmodel wordt bepaald of er een veldonderzoek nodig is en wat de juiste methode voor dit veldonderzoek zou moeten zijn om deze mogelijk aanwezige archeologische resten te kunnen aantonen.

Afb. 2: proces van de AMZ

De tweede fase: inventariserend veldonderzoek (IVO)

Het inventariserend veldonderzoek kan worden opgesplitst in drie subfases.

Fase 1. verkennend onderzoek

In sommige gevallen wordt er gestart met een verkennend onderzoek. Een verkennend onderzoek kent een relatief lage onderzoeksintensiteit en wordt feitelijk uitgevoerd omdat er bij het bureauonderzoek onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om dit voldoende te kunnen onderbouwen. Dit is bijvoorbeeld het geval als er te weinig bodemkundige of geologische gegevens zijn om binnen het plangebied de verwachtingswaarden te kunnen onderbouwen of zelfs überhaupt tot een verwachtingswaarde te komen. Met een verkennend onderzoek kan tot in detail de verwachtingswaarde worden aangebracht. Zodoende kan door terugkoppeling een aangescherpt verwachtingsmodel worden gemaakt en kan karterend veldonderzoek in een vervolgfase gericht en daarmee ook kostenefficiënter worden ingezet.

Fase 2. karterend onderzoek

In de regel wordt er gestart met een karterend onderzoek. Dit veldonderzoek dient om het verwachtingsmodel uit het bureauonderzoek te toetsen en eventueel aanwezige vindplaatsen op te sporen. Het onderzoek wordt vrijwel altijd vlakdekkend uitgevoerd door middel van boringen en/of oppervlaktekarteringen of proefsleuven. Het resultaat is in de regel een overzichtskaart met de resultaten van het onderzoek. Eventueel aangetoonde vindplaatsen worden daarbij aangegeven. Indien er geen archeologische vindplaatsen worden aangetroffen of wanneer bijvoorbeeld al blijkt dat deze geheel zijn

verstoord, dan wel van geen waarde zijn, is dit meestal ook het eindstadium van de AMZ-cyclus.

Als er wel archeologische vindplaatsen worden aangetroffen of het blijkt uit de onderzoeksgegevens dat deze met zeer grote zekerheid kunnen worden verwacht, dan dient er een waardestellend onderzoek te worden uitgevoerd. Meestal is van de vindplaatsen die bij een karterend onderzoek zijn aangetroffen nog slechts in beperkte mate bekend wat de waarde ervan is.

Fase 3. waarderend onderzoek

Een waarderend onderzoek dient de fysieke kwaliteiten van een eerder aangetoonde of reeds bekende archeologische vindplaats vast te stellen en dient te leiden tot een waardestelling. Voor een waardestelling is het van belang om in elk geval de aard van de vindplaats, de exacte begrenzing in omvang en diepteligging, de datering en de mate van conservering en intactheid te weten. Een waarderend onderzoek kan worden uitgevoerd door middel van boringen of proefsleuven. Wat de beste methode is hangt sterk af van de omstandigheden en de aard van de vindplaats. In de meeste gevallen worden er voor een waardestelling proefsleuven of proefputten gegraven, omdat met deze methode meer en betere informatie over de vindplaats kan worden verkregen dan met aanvullende booronderzoek. Proefsleuven zijn lange sleuven van twee tot vijf meter breed die worden aangelegd in de zones waar in de voorgaande onderzoeksfase aanwijzingen voor vindplaatsen zijn aangetroffen.

De derde fase: Selectie en waardering

Het eindresultaat van een waardestellend onderzoek is een selectieadvies waarin op basis van de waardestelling van de vindplaats(en) wordt aangegeven of een vindplaats behoudenswaardig is. Deze waardestelling geschiedt op basis van verschillende waarderingscriteria. De term behoudenswaardig is sterk gerelateerd aan de essentie van het rijks- en provinciaal beleid ten aanzien van de archeologische monumentenzorg. In eerste instantie gaat dit namelijk uit van het behoud van het bodemarchief *in situ* (ter plekke in de bodem). Alleen wanneer dit binnen een belangenafweging niet kan zal het stuk waardevol bodemarchief voor het nageslacht bewaard dienen te worden door middel van een opgraving. Dit wordt ook wel behoud *ex situ* genoemd. Wanneer behoud niet gewenst is vanwege een relatief geringe waarde van de vindplaats(en) kan nog worden besloten om de bodemingrepen onder archeologische begeleiding te laten uitvoeren. Ook is het natuurlijk nog mogelijk dat er helemaal geen archeologisch onderzoek meer hoeft plaats te vinden en kan het terrein worden 'vrij gegeven'.

Het bevoegd gezag zal op basis van het selectieadvies uiteindelijk aangeven welke maatregelen er dienen te worden genomen. Deze beslissing wordt het selectiebesluit genoemd.

Plaats van de AMZ-cyclus in de planvorming

Net als met andere omgevingsfactoren waarmee binnen de planvorming rekening gehouden dient te worden, is het ook voor de archeologie van belang om dit in een zo vroeg mogelijk stadium in te steken. Niet alleen is dit voor een aantal onderzoeksfasen vanwege provinciaal of gemeentelijk beleid al een vereiste, het geeft bovendien al vroeg inzicht in eventuele risico's qua exploitatie en potentiële vertragingen in een project. Indien er een middelhoge of hoge kans op de aanwezigheid van archeologische resten bestaat, zal het bevoegd gezag een inventariserend onderzoek verplicht stellen ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing. Dit onderzoek is gebaseerd op het specifieke verwachtingsmodel uit het bureauonderzoek dat daaraan vooraf dient te gaan. In praktijk worden deze onderzoeken gecombineerd uitgevoerd en in één verslag gerapporteerd.

Wanneer eenmaal een planprocedure is voorgenomen zal met het archeologisch onderzoek al kunnen worden begonnen.

In principe kan het gehele inventariserend veldonderzoek, inclusief een selectieadvies, voorafgaand aan een planprocedure worden afgerond. Dit heeft als voordeel dat binnen het toekomstige plan de omvang van de archeologische vindplaats(en) definitief kan worden afgebakend en er, bij behoud *in situ*, de bestemming 'archeologische waardevol' kan worden opgenomen. Ook kunnen dan in bijvoorbeeld een aanlegvergunning specifieke voorschriften worden opgenomen om aantasting te voorkomen. In dit kader en deze planfase kan ook een voorschot worden genomen op inrichtingsmaatregelen (aanpassing van een eventueel al beschikbaar stedenbouwkundig ontwerp of het voorschrijven van bijvoorbeeld een groenzone, speelveld, parkeerplaatsen etc.). Indien dit mogelijk is kan ook worden voorgeschreven dat er archeologievriendelijk gebouwd dient te worden door aanpassing van funderingswijze of ander technische maatregelen. Het nadeel van het uitvoeren van een waardestellend veldonderzoek na de een planprocedure is dat daarmee ook de consequenties ervan pas later in beeld komen, wat leidt tot een aantal risico's. Vaak blijkt dan behoud *in situ* veel lastiger te zijn en is dit dan alleen met technische maatregelen nog mogelijk. Soms is alleen behoud *ex situ* door middel van opgravingen de enige nog resterende kostbare optie.

Bijlage 3a: AMK-terreinen uit ARCHIS II

<i>monumentnr.</i>	774	<i>complextype</i>	Grafheuvel, onbepaald	<i>datering tot</i>
<i>waarde</i>	Terrein van zeer hoge archeologische	<i>datering van</i>		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	29C 004		Bronstijd: 2000 - 800 vC	IJzertijd midden: 500 - 250 vC
<i>provincie</i>	Overijssel			
<i>plaats</i>	De Lutte			
<i>gemeente</i>	Losser			
<i>toponiem</i>	Paasberg; Over Eschhoek			
<i>coördinaten</i>	261934 483570			
<i>monumentnr.</i>	1323	<i>complextype</i>	Grafheuvel, onbepaald	<i>datering tot</i>
<i>waarde</i>	Terrein van zeer hoge archeologische	<i>datering van</i>		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	28H 009		Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC	Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC
<i>provincie</i>	Overijssel			
<i>plaats</i>	Oldenzaal			
<i>gemeente</i>	Oldenzaal			
<i>toponiem</i>	Galgenberg; Zandhorstweg			
<i>coördinaten</i>	258115 481966			
<i>monumentnr.</i>	1542	<i>complextype</i>	Grafheuvel, onbepaald	<i>datering tot</i>
<i>waarde</i>	Terrein van zeer hoge archeologische	<i>datering van</i>		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	28H 001		Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC	Bronstijd: 2000 - 800 vC
<i>provincie</i>	Overijssel			
<i>plaats</i>	Gammelke			
<i>gemeente</i>	Oldenzaal			
<i>toponiem</i>	Groote Veld			
<i>coördinaten</i>	256970 481823			
<i>monumentnr.</i>	2711	<i>complextype</i>	Nederzetting, onbepaald	<i>datering tot</i>
<i>waarde</i>	Terrein van hoge archeologische waarde	<i>datering van</i>		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	28H 011		IJzertijd: 800 - 12 vC	IJzertijd: 800 - 12 vC
<i>provincie</i>	Overijssel		Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC	Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC
<i>plaats</i>	Lemselo		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
<i>gemeente</i>	Dinkelland			
<i>toponiem</i>	LEMSELERESCH			
<i>coördinaten</i>	257998 483757			
<i>monumentnr.</i>	13812	<i>complextype</i>	Nederzetting, onbepaald	<i>datering tot</i>
<i>waarde</i>	Terrein van hoge archeologische waarde	<i>datering van</i>		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	28H 019		Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC
<i>provincie</i>	Overijssel			
<i>plaats</i>	Gammelke			
<i>gemeente</i>	Oldenzaal			
<i>toponiem</i>	GROOTE VELD			
<i>coördinaten</i>	256910 481721			
<i>monumentnr.</i>	13813	<i>complextype</i>	Nederzetting, onbepaald	<i>datering tot</i>
<i>waarde</i>	Terrein van hoge archeologische waarde	<i>datering van</i>		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	28H 020		Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC
<i>provincie</i>	Overijssel			
<i>plaats</i>	Lemselo			
<i>gemeente</i>	Dinkelland			
<i>toponiem</i>	BRUNINKSWEG			
<i>coördinaten</i>	258495 484594			

<i>monumentnr.</i>	13829		
<i>waarde</i>	Terrein van hoge archeologische waarde		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	29C 011	<i>complextype</i>	Nederzetting, onbepaald
		<i>datering van</i>	<i>datering tot</i>
<i>provincie</i>	Overijssel		
		IJzertijd: 800 - 12 vC	IJzertijd: 800 - 12 vC
<i>plaats</i>	Rossum		
<i>gemeente</i>	Dinkelland		
<i>toponiem</i>	NABIJ MARIAHOEVE		
<i>coordinaten</i>	260796 483989		

<i>monumentnr.</i>	13971		
<i>waarde</i>	Terrein van archeologische waarde		
<i>kaartblad + volgnr.</i>	29C A90	<i>complextype</i>	Nederzetting, onbepaald
		<i>datering van</i>	<i>datering tot</i>
<i>provincie</i>	Overijssel		
		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
<i>plaats</i>	Oldenzaal		
<i>gemeente</i>	Oldenzaal		
<i>toponiem</i>	OLDENZAAL		
<i>coordinaten</i>	260119 481616		

Bijlage 3b: Waarnemingen uit ARCHIS II

<i>waarnemingsnr.</i>	96	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	<i>tot</i>
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		
<i>plaats</i>	Losser	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd midden: 500 - 250 vC
<i>gemeente</i>	Dinkelland			
<i>toponiem</i>	LOSSER			
<i>coördinaten</i>	260000 484000			
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: onbepaald			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	9999			
<i>waarnemingsnr.</i>	1296	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	<i>tot</i>
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		
<i>plaats</i>	Gammelke	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
<i>gemeente</i>	Dinkelland			
<i>toponiem</i>	ERVE WEERNINK			
<i>coördinaten</i>	256500 482100			
<i>vondstomstandigheden</i>	Onbekend			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	1975			
<i>waarnemingsnr.</i>	1297	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	<i>tot</i>
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		
<i>plaats</i>	Lemselo	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
<i>gemeente</i>	Oldenzaal			
<i>toponiem</i>	LEMSELER ESCH			
<i>coördinaten</i>	258100 483700			
<i>vondstomstandigheden</i>	Onbekend			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	1975			
<i>waarnemingsnr.</i>	1298	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	<i>tot</i>
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		
<i>plaats</i>	Lemselo	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
<i>gemeente</i>	Dinkelland			
<i>toponiem</i>	LEMSELO SCHOOL			
<i>coördinaten</i>	257200 484100			
<i>vondstomstandigheden</i>	Onbekend			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	1975			
<i>waarnemingsnr.</i>	1304	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	<i>tot</i>
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		
<i>plaats</i>	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
<i>gemeente</i>	Oldenzaal			
<i>toponiem</i>	DE ZANDHORST			
<i>coördinaten</i>	258100 482000			
<i>vondstomstandigheden</i>	Onbekend			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	1975			
<i>waarnemingsnr.</i>	1305	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	<i>tot</i>
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		
<i>plaats</i>	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
<i>gemeente</i>	Oldenzaal			
<i>toponiem</i>	DE TIJ			
<i>coördinaten</i>	258700 482150			
<i>vondstomstandigheden</i>	Onbekend			
<i>OM-nr.</i>	14615			
<i>vondstdatum</i>	1975			

waarnemingsnr.	2646			
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	
<i>plaats</i>	Lemselo	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Dinkelland	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC	
<i>toponiem</i>	BRUNINKSWEG			
<i>coördinaten</i>	258520 484650			
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: onbepaald			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	07-1981			
waarnemingsnr.	2649			
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	
<i>toponiem</i>	DE TIJ			
<i>coördinaten</i>	258700 482200			
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: opgraving			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	1947			
waarnemingsnr.	2650			
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	
<i>toponiem</i>	DE TIJ			
<i>coördinaten</i>	258700 482200			
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: opgraving			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	9999			
waarnemingsnr.	2715			
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC	
<i>toponiem</i>	DE TIJ OF DE ZANDHORST	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	
<i>coördinaten</i>	258100 482000	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC	
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	9999			
waarnemingsnr.	2716			
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC	
<i>toponiem</i>	DE TIJ	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	
<i>coördinaten</i>	258700 482150	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC	
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: opgraving			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	9999			
waarnemingsnr.	2717			
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Urnenveld	
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC	Bronstijd: 2000 - 800 vC	
<i>toponiem</i>	DE ZANDHORST	Neolithicum laat A: 2850 - 2450 vC	Neolithicum laat A: 2850 - 2450 vC	
<i>coördinaten</i>	258000 482000	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC	
<i>vondstomstandigheden</i>	Indirect: collectie	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	
<i>OM-nr.</i>	-1	Onbekend	Onbekend	
<i>vondstdatum</i>	9999			

waarnemingsnr.	2718	type vindplaats	Urnenveld	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
toponiem	DE ZANDHORST			
coördinaten	258100 481900			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1948			
waarnemingsnr.	2719	type vindplaats	Grafheuvel, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Gammelke	Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC		Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC
gemeente	Dinkelland	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
toponiem	NABIJ HET BERKENHOFJE			
coördinaten	256490 482020			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1971			
waarnemingsnr.	2720	type vindplaats	Grafheuvel, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Gammelke	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Mesolithicum: 8800 - 4900 vC
gemeente	Dinkelland	Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC		Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC
toponiem	NABIJ WEERNINK			
coördinaten	256560 481960			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1971			
waarnemingsnr.	2721	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Lemselo	IJzertijd: 800 - 12 vC		IJzertijd: 800 - 12 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	LEMSELER ESCH			
coördinaten	258100 483700			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1953			
waarnemingsnr.	2722	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Lemselo	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC		Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
toponiem	LEMSELER ESCH	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
coördinaten	258100 483700			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald	type vindplaats	Percelering/verkaveling	tot
OM-nr.	-1	datering van		
vondstdatum	1953	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
waarnemingsnr.	2728	type vindplaats	Klooster(complex)	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Onbekend		Onbekend
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coördinaten	259000 481500			
vondstomstandigheden	Archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			

waarnemingsnr.	2736	type vindplaats	Grafheuvel, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC	tot Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	ZANDHORST			
coördinaten	257840 481840			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2746	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC	tot Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC
plaats	Lemselo			
gemeente	Dinkelland			
toponiem	LEMSELER ES			
coördinaten	257800 484000			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2752	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	tot Ijzertijd vroeg: 800 - 500 vC
plaats	Lemselo			
gemeente	Dinkelland			
toponiem	LEMSELO			
coördinaten	257200 484100			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1908			
waarnemingsnr.	2753	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum vroeg: 5300 - 4200 vC	tot Neolithicum vroeg B: 4900 - 4200 vC
plaats	Oldenzaal		Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC	Bronstijd: 2000 - 800 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coördinaten	259000 481500			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2759	type vindplaats	Grafheuvel, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC	tot Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC
plaats	Lemselo			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	LEMSELO			
coördinaten	257440 482340			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2760	type vindplaats	Urnenveld	
bron	ARCHIS	datering van	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	tot Ijzertijd vroeg: 800 - 500 vC
plaats	Oldenzaal		Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DE ZANDHORST			
coördinaten	258100 482000			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1948			

waarnemingsnr.	2763	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Gammelke	Bronstijd midden A: 1800 - 1500 vC		Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC
gemeente	Dinkelland	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
toponiem	ERVE WEERNINK	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
coördinaten	256600 482100			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2764	type vindplaats	Grafheuvel, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Gammelke	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Bronstijd: 2000 - 800 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	GROTE VELD			
coördinaten	256950 481850			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2778	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Gammelke	Bronstijd midden A: 1800 - 1500 vC		Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC
gemeente	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
toponiem	HULSBEEK	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
coördinaten	257100 480400			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	11-1971			
waarnemingsnr.	2779	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Neolithicum vroeg: 5300 - 4200 vC		Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	ERVE HAZEWINKEL			
coördinaten	259100 479700			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2782	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC		Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC
gemeente	Oldenzaal	type vindplaats	Onbekend	
toponiem	HEIDEWEG	datering van		
coördinaten	258300 480000	Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC		Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald	Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC		Bronstijd midden A: 1800 - 1500 vC
OM-nr.	-1	Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC		Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
vondstdatum	1931	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
		Bronstijd midden A: 1800 - 1500 vC		Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC

waarnemingsnr.	2792	type vindplaats	Wal/omwalling	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coördinaten	260150 481570			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2797	type vindplaats	Stad	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coördinaten	260070 481490			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2803	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC		Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC
gemeente	Lossen	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
toponiem	TANKENBERG			
coördinaten	261000 483000			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2814	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
gemeente	Oldenzaal	IJzertijd: 800 - 12 vC		IJzertijd: 800 - 12 vC
toponiem	DE HULST			
coördinaten	261300 482300			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2815	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Paleolithicum: tot 8800 vC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	HONDEBORG			
coördinaten	260520 483660			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2817	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
toponiem	OLDENZAAL	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			

waarnemingsnr.	2818		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>	
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	<i>tot</i> Ijzertijd vroeg: 800 - 500 vC
<i>toponiem</i>	KETWICHWEIDE		
<i>coördinaten</i>	260200 481450		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	9999		
waarnemingsnr.	2819		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>	
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	<i>tot</i> Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>toponiem</i>	BISSCHOPSTRAAT	<i>type vindplaats</i>	Stad
<i>coördinaten</i>	260200 481750	<i>datering van</i>	
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: onbepaald	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	<i>tot</i> Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	9999		
waarnemingsnr.	2821		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Stad
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>	
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	<i>tot</i> Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>toponiem</i>	GROTESTRAAT		
<i>coördinaten</i>	260000 481500		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	9999		
waarnemingsnr.	2822		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Grafveld, onbepaald
<i>plaats</i>	Losser	<i>datering van</i>	
<i>gemeente</i>	Losser	Bronstijd: 2000 - 800 vC	<i>tot</i> Ijzertijd: 800 - 12 vC
<i>toponiem</i>	OVER ESCH HOEK		
<i>coördinaten</i>	261910 483590		
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	9999		
waarnemingsnr.	2824		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Rossum	<i>datering van</i>	
<i>gemeente</i>	Dinkelland	Ijzertijd: 800 - 12 vC	<i>tot</i> Ijzertijd: 800 - 12 vC
<i>toponiem</i>	NABIJ MARIAHOEVE		
<i>coördinaten</i>	260840 483950		
<i>vondstomstandigheden</i>	Onbekend		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	9999		
waarnemingsnr.	2826		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Kerk
<i>plaats</i>	Oldenzaal	<i>datering van</i>	
<i>gemeente</i>	Oldenzaal	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	<i>tot</i> Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
<i>toponiem</i>	NABIJ PLECHELMUSKERK	<i>type vindplaats</i>	Stad
<i>coördinaten</i>	260090 481540	<i>datering van</i>	
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	<i>tot</i> Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
<i>OM-nr.</i>	-1	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
<i>vondstdatum</i>	21-08-1978		

waarnemingsnr.	2834	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	IJzertijd laat: 250 - 12 vC	IJzertijd laat: 250 - 12 vC
plaats	De Lutte			
gemeente	Losser			
toponiem	TANKENBERG			
coordinaten	261400 482600			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1963			
waarnemingsnr.	2837	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum vroeg B: 4900 - 4200 vC	Neolithicum vroeg B: 4900 - 4200 vC
plaats	Rossum			
gemeente	Dinkelland			
toponiem	NABIJ HET ROODE VELD			
coordinaten	260800 484900			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1913			
waarnemingsnr.	2838	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC	Bronstijd: 2000 - 800 vC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coordinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2839	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coordinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2840	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Mesolithicum midden: 7100 - 6450 vC	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC
plaats	Oldenzaal	Onbekend		Onbekend
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coordinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2841	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Paleolithicum laat B: 18000 C14 -8800	Neolithicum: 5300 - 2000 vC
plaats	Oldenzaal	Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC		Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coordinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			

waarnemingsnr.	2842	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum vroeg B: 4900 - 4200 vC	Neolithicum vroeg B: 4900 - 4200 vC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coördinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2843	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC	Bronstijd: 2000 - 800 vC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coördinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2844	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OLDENZAAL			
coördinaten	261000 481500			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2861	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Paleolithicum laat B: 18000 C14 -8800	Paleolithicum laat B: 18000 C14 -8800 vC
plaats	De Lutte			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	OMGEVING STEENFABRIEK			
coördinaten	260500 479100			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1950			
waarnemingsnr.	2871	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
plaats	De Lutte			
gemeente	Losser			
toponiem	BOERSKOTTEN			
coördinaten	262000 480000			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2901	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Bronstijd midden A: 1800 - 1500 vC	Bronstijd midden B: 1500 - 1100 vC
plaats	Berghuizen			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	BERGHUIZEN			
coördinaten	259000 480000			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			

waarnemingsnr.	2911	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Paleolithicum laat B: 18000 C14 -8800		Paleolithicum laat B: 18000 C14 -8800 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DE TIJ			
coördinaten	258500 482200			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2912	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DE TIJ			
coördinaten	258080 482200			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1947			
waarnemingsnr.	2913	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC		Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC
gemeente	Oldenzaal	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
toponiem	OLDENZAAL	Neolithicum laat A: 2850 - 2450 vC		Neolithicum laat A: 2850 - 2450 vC
coördinaten	257900 481900	Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC		Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald	Neolithicum laat B: 2450 - 2000 vC		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
OM-nr.	-1	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2915	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Lemselo	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC		Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC
gemeente	Dinkelland	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
toponiem	LEMSELO	IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
coördinaten	257200 484150			
vondstomstandigheden	Indirect: collectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	2922	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Gammelke	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
gemeente	Dinkelland			
toponiem	GAMMELKE			
coördinaten	256500 482100			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	13612	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Rossum	Neolithicum vroeg B: 4900 - 4200 vC		Bronstijd: 2000 - 800 vC
gemeente	Dinkelland			
toponiem	ROSSUM			
coördinaten	260500 484400			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	05-1982			

waarnemingsnr.	13613	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
toponiem	KLOOSTERSTRAAT	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	260030 481820			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	14-03-1983			
waarnemingsnr.	13646	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	IJzertijd: 800 - 12 vC		IJzertijd: 800 - 12 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	BENTHEIMER GRAVENESCH			
coördinaten	259750 482600			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	09-1983			
waarnemingsnr.	13647	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	BENTHEIMER GRAVENESCH			
coördinaten	259750 482600			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	09-1983			
waarnemingsnr.	13651	type vindplaats	Kerk	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
toponiem	PLECHELMUSKERK			
coördinaten	260130 481610			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald	type vindplaats	Onbekend	
OM-nr.	-1	datering van		tot
vondstdatum	11-1983	Nieuwe tijd C: 1850 - heden		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
waarnemingsnr.	13671	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	IJzertijd laat: 250 - 12 vC		Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	BEKSPRINGWEG			
coördinaten	260730 482710			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	13-03-1984			
waarnemingsnr.	13672	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	HOGESCH			
coördinaten	260350 482780			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	12-1983			

waarnemingsnr.	13730	type vindplaats	Stad	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
toponiem	WILHELMINASTRAAT	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	260300 481570	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	26-06-1985			
waarnemingsnr.	18003	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC		Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
toponiem	OUDE WEERSELOSE WEG	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	259100 482300			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1988			
waarnemingsnr.	19317	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Deurningen	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	A1-TRACEE			
coördinaten	256900 479500			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	26-08-1990			
waarnemingsnr.	19319	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	De Lutte	Paleolithicum midden: 300000 - 35000		Paleolithicum midden: 300000 - 35000
gemeente	Losser			
toponiem	POSTWEG 11			
coördinaten	261420 479620			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	03-1990			
waarnemingsnr.	19400	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Gammelke	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC		Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	GAMMELKE			
coördinaten	256920 481680			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	10-1990			
waarnemingsnr.	19402	type vindplaats	Huisplaats, onverhoogd	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Deurningen	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
gemeente	Oldenzaal	type vindplaats	Veekraal/schaapskooi	
toponiem	A1-LUTTIKHUIS	datering van		tot
coördinaten	257130 479510	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	19-09-1990			

waarnemingsnr.	21528	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum laat A: 2850 - 2450 vC	Neolithicum laat A: 2850 - 2450 vC
plaats	Onbekend			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DE ZANDHORST			
coördinaten	258120 481950			
vondstomstandigheden	Indirect: literatuur			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1850			
waarnemingsnr.	21533	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum midden A: 4200 - 3400 vC	Neolithicum midden A: 4200 - 3400 vC
plaats	Onbekend			
gemeente	Losser			
toponiem	TANKENBERG			
coördinaten	261400 482500			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1970			
waarnemingsnr.	22173	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
plaats	Deurningen			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem				
coördinaten	256870 479530			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	10-1992			
waarnemingsnr.	29848	type vindplaats	Stad	tot
bron	ARCHIS	datering van	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	STEENSTRAAT			
coördinaten	260070 481440			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	05-1996			
waarnemingsnr.	29941	type vindplaats	Inhumatiegraf	tot
bron	ARCHIS	datering van	Middeleeuwen: 450 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
plaats	Oldenzaal	type vindplaats	Kerk	tot
gemeente	Oldenzaal	datering van	Middeleeuwen: 450 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
toponiem	PLECHELMUSKERK			
coördinaten	260130 481610			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	10-12-1983			
waarnemingsnr.	34031	type vindplaats	Kapel	tot
bron	ARCHIS	datering van	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
plaats	Oldenzaal	type vindplaats	Stad	tot
gemeente	Oldenzaal	datering van	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
toponiem	STEENSTRAAT			
coördinaten	260050 481400			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1996			

waarnemingsnr.	34033	type vindplaats	Inhumatiegraf	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
gemeente	Oldenzaal	type vindplaats	Klooster(complex)	
toponiem	ST. AGNESKLOOSTER	datering van		
coördinaten	260020 481780		Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1996			
waarnemingsnr.	35822	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal		Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC	Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	TULPSTRAAT/BENTINCKSTRAAT			
coördinaten	259870 481860			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch:			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	11-1996			
waarnemingsnr.	36281	type vindplaats	Stad	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
gemeente	Oldenzaal		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
toponiem	GANZENMARKT		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
coördinaten	260100 481620		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
OM-nr.	-1			
vondstdatum	11-1997			
waarnemingsnr.	36285	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	Bij ZWEMBAD			
coördinaten	259200 481300			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch:			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1997			
waarnemingsnr.	36286	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal		Neolithicum laat: 2850 - 2000 vC	Bronstijd midden: 1800 - 1100 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	HULSBEEK			
coördinaten	258700 481100			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1997			
waarnemingsnr.	37195	type vindplaats	Stad	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
gemeente	Oldenzaal	type vindplaats	Wal-/vluchtburcht	
toponiem	GANZENMARKT	datering van		
coördinaten	260150 481620		Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: inspectie			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	05-1998			

waarnemingsnr.	38057	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum: 5300 - 2000 vC	Neolithicum: 5300 - 2000 vC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DRIEHOEK / AGNES KLOOSTER			
coördinaten	260050 481800			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	08-1998			
waarnemingsnr.	42399	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC	Neolithicum midden B: 3400 - 2850 vC
plaats	Onbekend			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DE THIJ			
coördinaten	258000 481500			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	43916	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Middeleeuwen vroeg B: 525 - 725 nC	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DE DRIEHOEK			
coördinaten	260020 481800			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch:			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1999			
waarnemingsnr.	43982	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Neolithicum: 5300 - 2000 vC	Neolithicum: 5300 - 2000 vC
plaats	Oldenzaal		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
gemeente	Oldenzaal		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
toponiem	SCHIPLEIDELAAN			
coördinaten	257650 481510			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	03-1998			
waarnemingsnr.	43986	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Middeleeuwen: 450 - 1500 nC	Middeleeuwen: 450 - 1500 nC
plaats	Oldenzaal		Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC	Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	STEENSTRAAT			
coördinaten	260060 481410			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1996			
waarnemingsnr.	45853	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van	Bronstijd midden: 1800 - 1100 vC	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC
plaats	Oldenzaal			
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	DE ESSEN			
coördinaten	260200 483200			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch:			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1993			

waarnemingsnr.	45923	type vindplaats	Onbekend	tot	
bron	ARCHIS	datering van			
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	
gemeente	Oldenzaal	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC	
toponiem	GANZENMARKT				
coördinaten	260250 481500				
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving				
OM-nr.	-1				
vondstdatum	17-12-2001				
waarnemingsnr.	49342	type vindplaats	Onbekend	tot	
bron	ARCHIS	datering van			
plaats	Oldenzaal	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC	
gemeente	Oldenzaal	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		IJzertijd: 800 - 12 vC	
toponiem	De Graven Es	Neolithicum midden: 4200 - 2850 vC		IJzertijd: 800 - 12 vC	
coördinaten	258450 482650				
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek				
OM-nr.	3021				
vondstdatum	09-09-1999				
waarnemingsnr.	49507	type vindplaats	Niet van toepassing	tot	
bron	ARCHIS	datering van			
plaats	Lemselo	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Neolithicum: 5300 - 2000 vC	
gemeente	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	
toponiem	Oold Kaalters Veldke				
coördinaten	258215 482820				
vondstomstandigheden	Archeologisch: (veld)kartering				
OM-nr.	-1				
vondstdatum	20-02-2004				
waarnemingsnr.	49509	type vindplaats	Niet van toepassing	tot	
bron	ARCHIS	datering van			
plaats	Lemselo	Mesolithicum laat: 6450 -4900 vC		Neolithicum vroeg B: 4900 - 4200 vC	
gemeente	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	
toponiem		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	
coördinaten	258063 482705				
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek				
OM-nr.	-1				
vondstdatum	20-02-2004				
waarnemingsnr.	49511	type vindplaats	Niet van toepassing	tot	
bron	ARCHIS	datering van			
plaats	Lemselo	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC	
gemeente	Oldenzaal				
toponiem	Hams Veld				
coördinaten	259245 483315				
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek				
OM-nr.	-1				
vondstdatum	20-02-2004				
waarnemingsnr.	49513	type vindplaats	Niet van toepassing	tot	
bron	ARCHIS	datering van			
plaats	Lemselo	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	
gemeente	Oldenzaal				
toponiem	Hams Veld				
coördinaten	259187 483368				
vondstomstandigheden	Archeologisch: inspectie				
OM-nr.	-1				
vondstdatum	20-02-2004				

waarnemingsnr.	49515	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Lemselo	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	De Hoesstie/'n Kaamp	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
coördinaten	258380 483235	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	20-02-2004			
waarnemingsnr.	49517	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Lemselo	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC
gemeente	Oldenzaal	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC
toponiem	Lemseler Es	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC
coördinaten	258750 483620	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
OM-nr.	-1			
vondstdatum	20-02-2004			
waarnemingsnr.	55925	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Lemselo	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		IJzertijd vroeg: 800 - 500 vC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem				
coördinaten	258450 482650			
vondstomstandigheden	Archeologisch: bureauonderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1999			
waarnemingsnr.	55930	type vindplaats	Niet van toepassing	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Lemselo	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC		Bronstijd midden: 1800 - 1100 vC
gemeente	Dinkelland			
toponiem	Lemseler Es			
coördinaten	258950 483650			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: kartering			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1999			
waarnemingsnr.	55934	type vindplaats	Niet van toepassing	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Lemselo	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal			
toponiem	Kalters Kaamp			
coördinaten	258110 482520			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	18-02-2004			
waarnemingsnr.	56880	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
gemeente	Oldenzaal	Nieuwe tijd: 1500 - heden		Nieuwe tijd: 1500 - heden
toponiem	Sportlaan/ Lemselseveldweg			
coördinaten	257800 482400			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	25-04-2002			

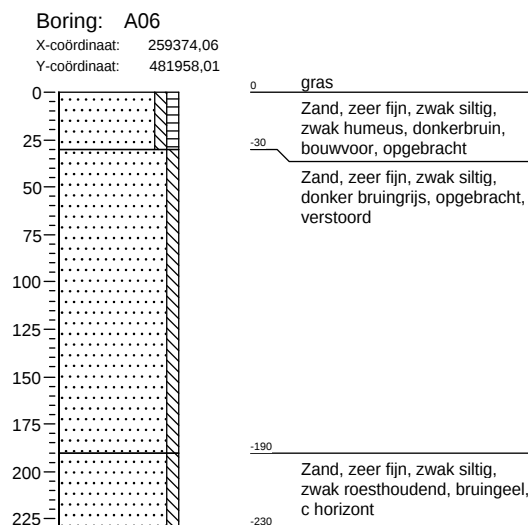
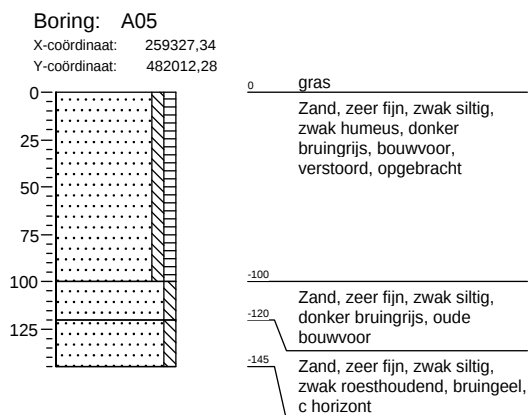
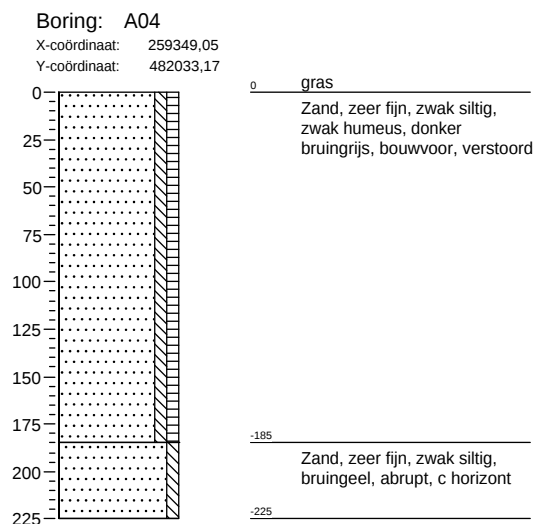
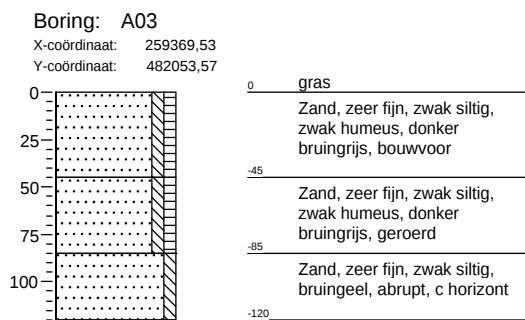
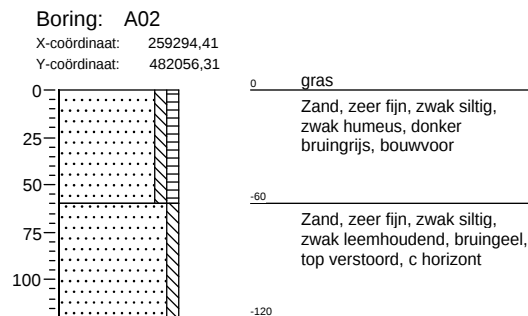
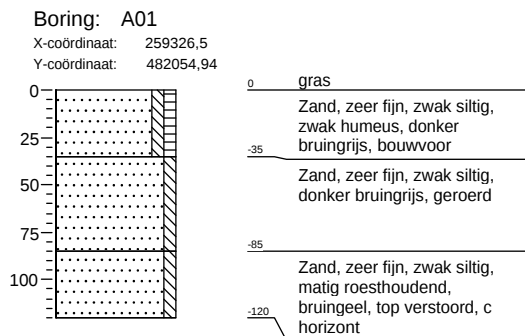
waarnemingsnr.	59076	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Losser	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
gemeente	Losser			
toponiem	HORSTKAMP			
coördinaten	261585 479630			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	59844	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
toponiem	DE EEKTE, KELVINSTRAAT	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
coördinaten	259710 480340			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	08-08-2002			
waarnemingsnr.	60424	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Lemselo	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
toponiem	De Hoesstie			
coördinaten	258400 483225			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	7128			
vondstdatum	11-2004			
waarnemingsnr.	60428	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Lemselo	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
gemeente	Oldenzaal	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
toponiem	Kaalters Kaamp	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	258050 482700	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch:	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
OM-nr.	7128			
vondstdatum	08-2004			
waarnemingsnr.	130394	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	De Lutte	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
gemeente	Losser			
toponiem	TANKENBERG			
coördinaten	261660 482610			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	28-02-1997			
waarnemingsnr.	130395	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	De Lutte	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Losser			
toponiem	TANKENBERG			
coördinaten	261530 482495			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	28-02-1997			

waarnemingsnr.	130396	type vindplaats	Landweer	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Berghuizen	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
gemeente	Losser			
toponiem	HONDEBORG			
coördinaten	260770 483820			
vondstomstandigheden	Indirect: literatuur			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	401231	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Oldenzaal	IJzertijd laat: 250 - 12 vC		Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC
gemeente	Oldenzaal	Romeinse tijd laat A: 270 - 350 nC		Romeinse tijd laat A: 270 - 350 nC
toponiem				
coördinaten	260550 482660			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch:			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	2003			
waarnemingsnr.	403422	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	De Lutte	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Mesolithicum: 8800 - 4900 vC
gemeente	Losser	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
toponiem	FLEERDERESCH	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	262265 479300			
vondstomstandigheden	Archeologisch: (veld)kartering			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	403426	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	De Lutte	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Mesolithicum: 8800 - 4900 vC
gemeente	Losser	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
toponiem	FLEERDERESCH	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
coördinaten	262295 479200			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	403428	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	De Lutte	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
gemeente	Losser			
toponiem	FLEERDERESCH			
coördinaten	262120 479025			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	403430	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	De Lutte	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC		Mesolithicum: 8800 - 4900 vC
gemeente	Losser	Bronstijd laat: 1100 - 800 vC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
toponiem	HOOGE VENTERINK	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
coördinaten	261585 479630			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			

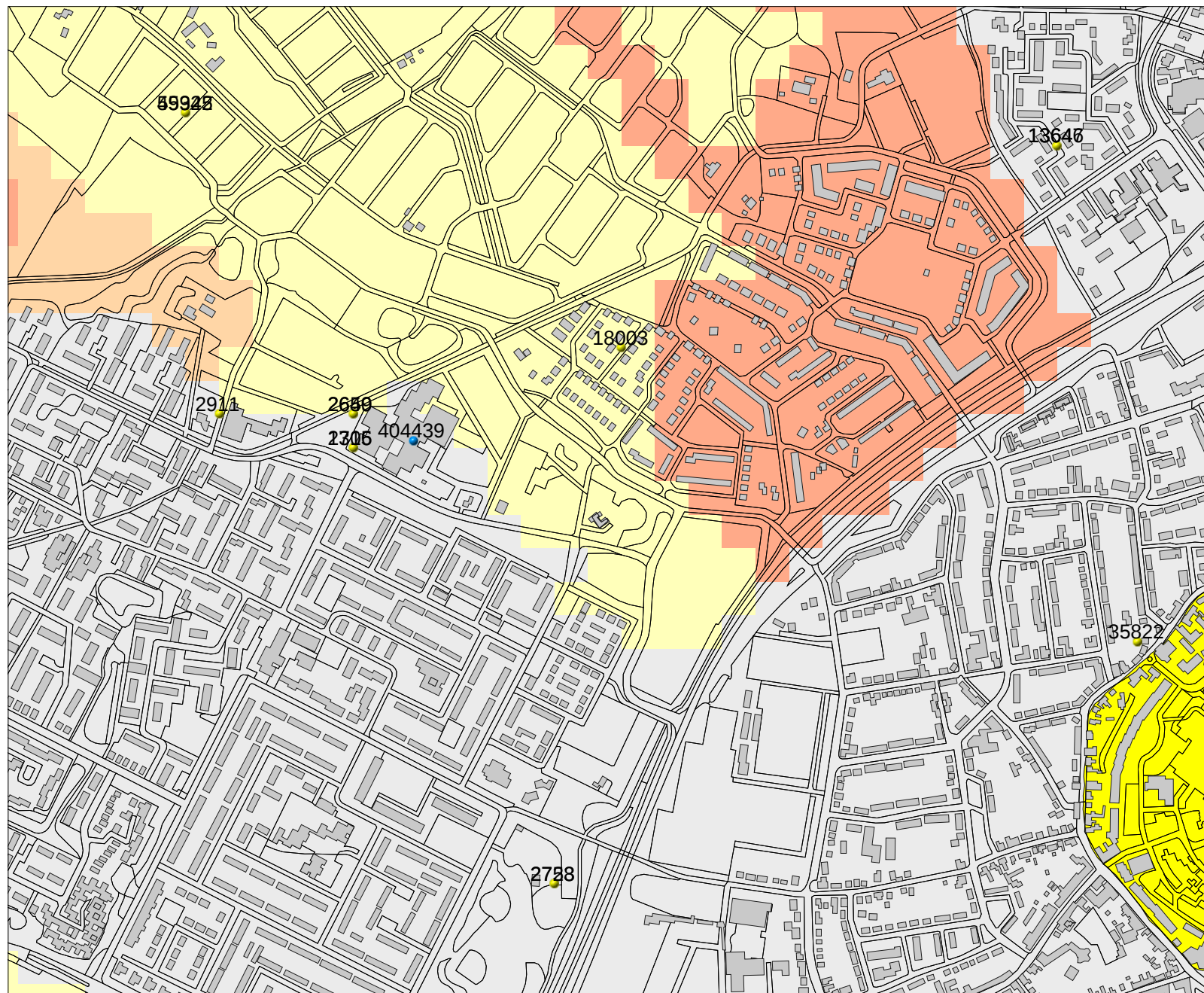
<i>waarnemingsnr.</i>	403432	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	<i>tot</i>	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>			
<i>plaats</i>	De Lutte				
<i>gemeente</i>	Losser				
<i>toponiem</i>	ERVE BEERNINK				
<i>coördinaten</i>	261585 481825				
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: booronderzoek				
<i>OM-nr.</i>	-1				
<i>vondstdatum</i>	9999				
<i>waarnemingsnr.</i>	405411	<i>type vindplaats</i>	Versterking, onbepaald	<i>tot</i>	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>			
<i>plaats</i>	Oldenzaal				
<i>gemeente</i>	Oldenzaal				
<i>toponiem</i>	Oostwal				
<i>coördinaten</i>	260300 481875				
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: booronderzoek				
<i>OM-nr.</i>	17317				
<i>vondstdatum</i>	22-05-2006				
<i>waarnemingsnr.</i>	407137	<i>type vindplaats</i>	Stad	<i>tot</i>	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>			
<i>plaats</i>	Oldenzaal				
<i>gemeente</i>	Oldenzaal				
<i>toponiem</i>	Ganzenmarkt				
<i>coördinaten</i>	260165 481500				
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: opgraving				
<i>OM-nr.</i>	13186				
<i>vondstdatum</i>	05-09-2005				
<i>waarnemingsnr.</i>	411090	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald	<i>tot</i>	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>			
<i>plaats</i>	Oldenzaal				
<i>gemeente</i>	Oldenzaal				
<i>toponiem</i>					
<i>coördinaten</i>	259916 482878				
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: booronderzoek				
<i>OM-nr.</i>	22236				
<i>vondstdatum</i>	23-04-2007				

Bijlage 4 : Boorprofielen

Bijlage 4: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

Kaartenbijlage

Legenda

● VONDSMELDINGEN

● WAARNEMINGEN

■ HUIZEN

□ TOP10 ((c)TDN)

□ PLAATSNAMEN

□ PROVINCIES

MONUMENTEN

- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

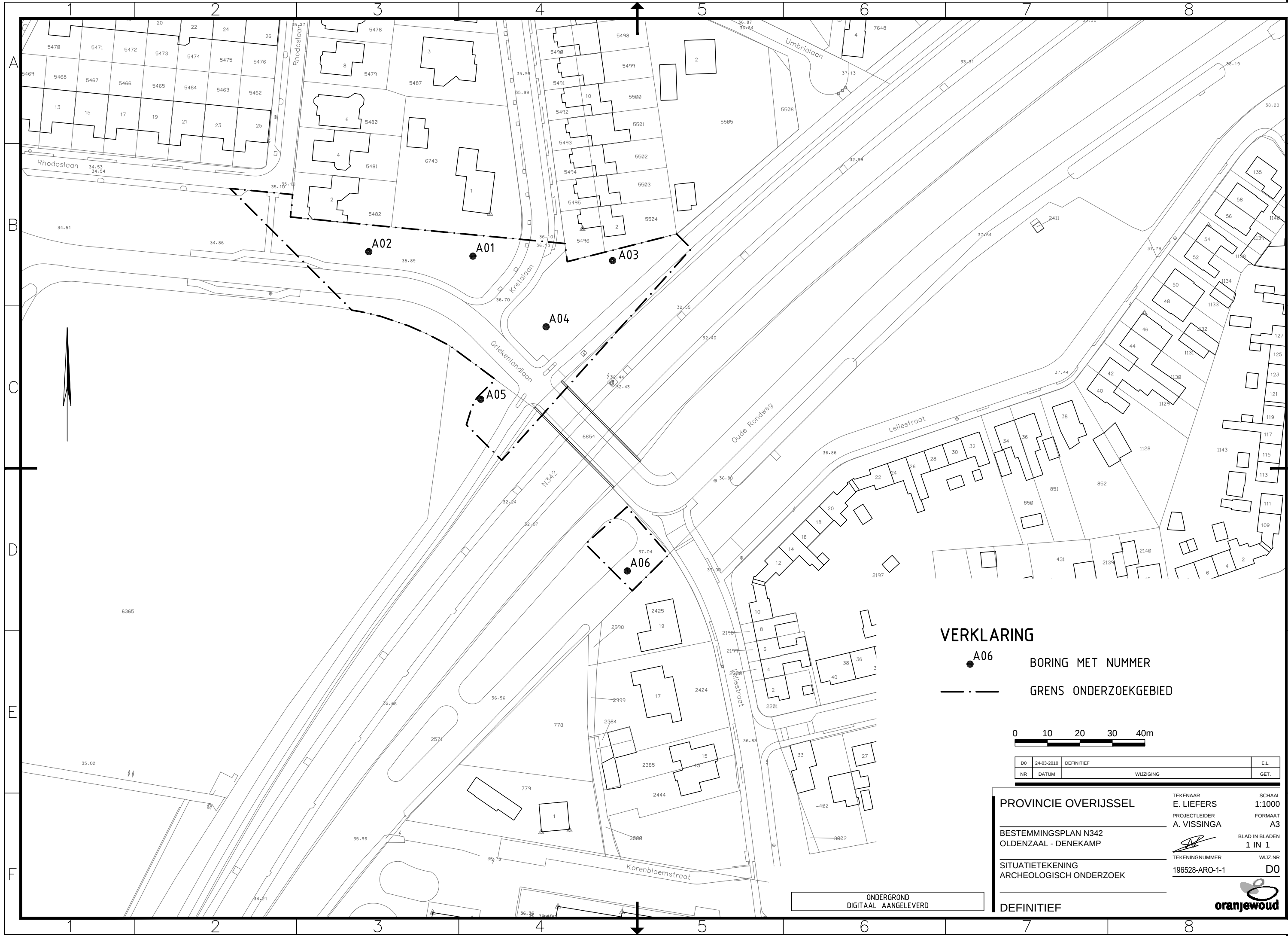
- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

0 100 m

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

VERKLARING

- A06 BORING MET NUMMER
- · — GENS ONDERZOEKGEBIED

DO	24-03-2010	DEFINITIEF	E.L.
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

PROVINCIE OVERIJSSSEL

BESTEMMINGSPLAN N342
OLDENZAAL - DENEKAMP

SITUATIETEKENING
ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

DEFINITIEF

TEKENAAR
E. LIEFERS

PROJECTLEIDER
A. VISSINGA

TEKENINGNUMMER
196528-ARO-1-1

SCHAAL
1:1000

FORMAAT
A3

BLAD IN BLADEN
1 IN 1

WIJZ.NR
D0

ONDERGROND
DIGITAAL AANGELEVERD